

Könyvheti Újság

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Ünnepi Könyvheti kiadványa

II. RÁKÓCZI FERENC
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR
MISKOLC

ÜNNEPI
KÖNYVHÉT
2005.

Beköszöntő

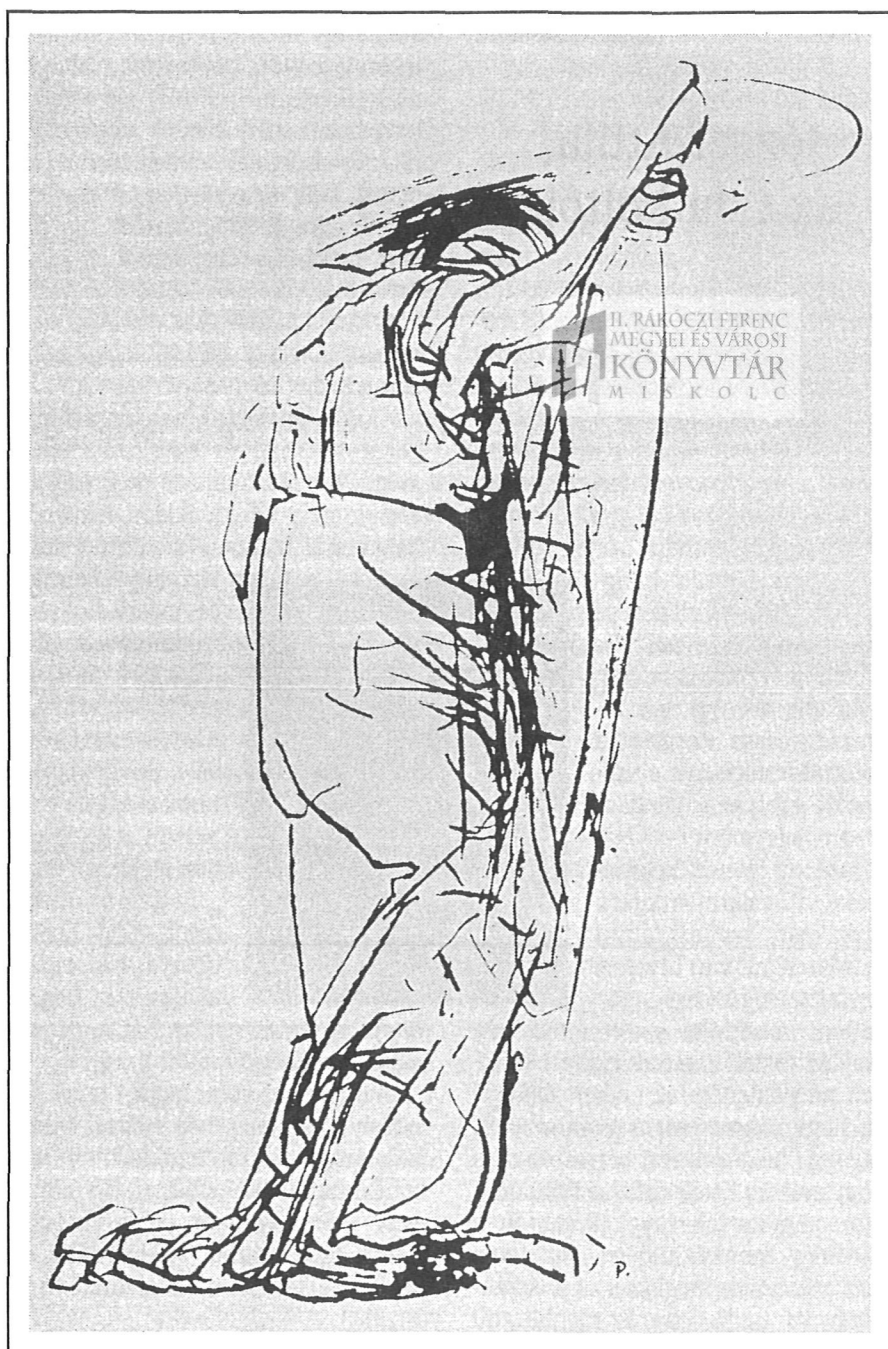
Ismét eltelt egy év, újra június van, megint ránk köszöntött a könyv ünnepe, és vele a Könyvesűjság. A miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár lapja több mint 20 éve rendszeresen az olvasók kezébe kerül ilyen tájt. Megszólalnak benne mindazok, akiknek valamilyen módon közük van a könyvhöz, az alkotók és azok, akiknek a köteteket szánják, az olvasók. Jelen vannak a kiadók is, no meg a könyvkereskedők is, mint lap-pártolók. És itt vannak az olvasnivalót épp

csak ízlelgetni kezdő, szárnypróbálgató fiatalok és az érettebb korúak, akik bölcsességgel, megfontoltan szólnak a könyves témához. Városlakók és a kisebb településeken élők, lelkesedők és a könyv sorsán aggódók. Elmondják gondolataikat József Attila születésének 100 évfordulója és a Nagy Könyv program kapcsán.

Ha kézbeveszik a lapot, végigolvassák az írásokat, bizonyára megérik, megértik belőle a szerkesztői, kiadói, pártolói, közreműködői szándékot. Azt, hogy mindannyiunk számára fontos a könyvek sorsa, mert velük az írók olyan értelmi és érzelmi kincsestárat adnak a kezünkbe, amely-

ből mindenki találhat magának kedvére valót. Hasznosat, értékeset, követésre méltót, vagy éppen vitathatót. Ez a dologban a legszebb, a sokféleségből összeálló nagy egész, a múltban született, kortárs, vagy a még csak jövődő könyvek végtelen sora.

Azt hiszem, a hivatások közül az egyik legszebb a könyves szakma. Benne kitüntetett helyet foglalnak el a szépirodalmi műveket alkotó költők, írók. Tamás Menyhértnek, a József Attila – díjas költőnek lapunk számára írott – ajándékozott prózaversét olvasva megerősödik a hit bennünk: az irodalomtól kapott „gyémántlító kincseit őrzi a lélek”.
V M M.

Tamás Menyhért

J. A. ÉVÜNNEPÉRE

Csak ismételni tudom: József Attila világa
hasadós világ – szilánkaiban is egész...

*

Mert egész, még ha bugyros is, hamar megszerettem. Megszerettem, mert igaznak láttam és találtam. Igaznak és szomjoltónak...

*

Későn, kötelező olvasmányaim utáni olvasmányaimban eszméltem Rá... Azóta esztendőről esztendőre több műve emelt ki magamból, hívott csöndkeresésre, tanított benső sebeim kibeszélésére...

*

Most, hogy nap-nap újravégzetül sorsa, s mind árnyaltabban világosodik elem számkivetett élete - érzem: sokunk érzete -, egyre mélyebbre költözik megszenvedett helyére, szívembe...

*

Ahol gyémántlító kincseit őrzi a lélek!

Tisztelt Barátaim!

„Minden egyes nemzedékben születnek olyan egyéniségek, akik kiharcolják maguknak a tisztességes élet lehetőségét, s idővel ők alkotják a szellemi elődöknek azt a sorát, akiknek példájából az utódok bátorságot meríthetnek.”

(Jacobsen dán író)

Magyarország kicsi, de kulturális, irodalmi kincsekben bővelkedő ország, amely gazdag hagyományokkal és európai gondolkodással szeretné elismertetni önmagát azokkal, akikkel több mint egy éve egy közösségbe tartozunk.

Büszkék vagyunk magyarságunkra, büszkék vagyunk a magyarság irodalmi értékeire és hagyományaira, és jó érzés, hogy az itt és most Magyarországon élők érdeklődnek a nemzeti és nemzetközi irodalom iránt. Mindezt jól példázza a napjainkban zajló „Nagy Könyv” mozgalom is.

A napokban ünnepeljük, immár több évtizede, a Magyar Ünnepi Könyvhétet.

Azt gondolom, hogy mi, magyarok, itt Borsod-Abaúj-Zemplén megyében büszkék lehetünk irodalmi alkotóinkra, a műveket és alkotásokat személyközelbe hozó könyvtárosokra, a támogatókra és mecénásokra.

Itt, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében az elmúlt időszakban, de a jövőben is mindent megtettünk és megteszünk azért, hogy az irodalmi alkotások, az írott és elektronikus művek minél szélesebben és hatékonyabban jussanak el az állampolgárokhoz, valamennyiünkhöz.

Mi büszkék vagyunk irodalmi hagyományainkra, közvetítő kulturális intézményeinkre.

Mi nemcsak kapni akarunk a globalitás adta lehetőségekből, hanem vinni is akarunk.

Ezért is fontos e megyében is különös figyelmet fordítani a kultúráközvetítő intézmények működésére és támogatására, hogy tájékozottabb, műveltebb, európaibb felnövekvő nemzedék valósítsa meg európai törekvéseinket.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat nevében az Ünnepi Könyvhét alkalmával tisztelettel és

megbecsüléssel köszöntöm az e tájon alkotó költőket és írókat, a könyvtárakban dolgozó valamennyi munkatársat, s mindazokat, akik hozzáruhnak a könyv, az olvasás szeretetéhez.

Kívánok Önöknek jó egészséget és sok sikert.

Gyárfás Ildikó

a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgűlés elnöke

József Attila, az Óda költője

– Varga Éva szobrászművész ezt a címet adta a költőt megformáló szobrának, amely a magyar irodalom egyik legszebb szerelmes versét, az Ódát idézi. Jó néhány hete már, hogy megvolt az ünnepélyes avatás, az alkotás a megálmodott helyére került. Mit érez ilyenkor a művész? Örömet? Megkönnyebbülést?

– Talán furcsán hangzik, de a munka elkezdése óta – az előkészületeket is ide értve – máig is ez foglalkoztat, és úgy gondolom, így lesz ez még jó ideig. Bár elkészült a szobor, de a folyamat az alkotóban még nincs lezárva. Persze, az ihletett helyszínen a tájba harmonikusan illeszkedő szobor láttán kétségtelenül van bennem egyfajta elégedettség. Bevallom, a munka során mindvégig csak az foglalkoztatott, hogy a költőben megismerjem az embert belülről is, hogy tükröztessem a karakterét, egyúttal megfeleljek a helyszínnek, s hogy mindez kerek egészé formálódjon... Egyszóval, hogy jó legyen a szobor. A munka „utóéletében” talán lesz alkalmam megismerni a visszajelzéseket is. Ha sikerült megláttatni

mindazt, amit szerettem volna, talán akkor elmondhatom, hogy elégedett vagyok a munkámmal.

– A kész eredményt látva a nézőt nemigen foglalkoztatja a szobor előlétele, a szobrász felkészülése. Pedig ez is fontos szerepet játszik az alkotás folyamatában.

– Valóban izgalmas, mondhatnám meghatározó pillanat volt, amikor egy antikváriumban valóságos kincsestárra bukkantam. A „József Attila anyag” sok érdekes olvasnivalót tartalmazott, például Vágó Mártának, Németh Andornak, és dr. Bányai Lászlónak, József Jolán harmadik férjének az emlékiratait, József Attila makói önképzőkori társának a feljegyzéseit. Volt benne egy sor József Attila tanulmány is költészetről, politikáról, valamint újságcikkek, melyek még életében, illetve halála után jelentek meg a költőről. Az első róla szóló tudósítás egy makói lapban a szerkesztő üzenetét tolmácsolta az ifjú poétának: „a vers nem rossz, de több humort!”. József Attila első kötetéről – a költő ekkor 17 éves volt – Juhász Gyula írt nagyszerű méltatást. Nagy hatású írásokat közölt a Szép Szó 1938. évi januári száma a költő halálát követően, nekrológokat, értékelő és búcsúzó sorokat. Meghökkenés, harag, megrendülés szólalt meg az írásokban, Remenyik Zsigmond, Ignótyus Pál, Fejtő Ferenc,

Hatvany Bertalan és mások tollából. Irodalomkedvelők, jóbarátok búcsúztak József Attilától. A sokféle szubjektív véleményből lassan kirajzolódott számomra a költő emberi alakja.

– Elmondható tehát, hogy szerteágazó tudásanyag is kellett hozzá,

hogymegszülessen az Óda című vers által ihletett szobor?

– Úgy gondolom, hogy a forrásokból kibontakozó kép, József Attila költészetének szeretete, és különösen az Óda című költemény, valamint a hely erős sugallata mind-mind beépült, testet öltött, harmóniába olvadt az elkészült munkában.

– y.

Szép ajándékot kaptak az irodalombarátok, az ország minden tájáról Lillafüredre látogatók a Költészet Napja alkalmából József Attila születésének százéves évfordulóján, amikor felavatták Varga Éva szobrászművész alkotását. Az ünnepségen Káli Sándor, Miskolc megyei jogú város polgármestere mondott beszédet, melyet most lapunk olvasói számára is közreadunk.

Kedves Barátaim!

Tegnap itt még gyönyörűen sütött a nap. Ma szemerkél a tavaszi eső, mintha csak Attila gyorsan változó hangulatait idézné. Hadd szólítsalak így, mert nekünk mindennapjainkban Attila vagy. Közülünk való.

„Mintha csak élne, itt van ő egészen... hisz értünk élt, közénk való!” mondja Fodor András. Sorai – úgy érzem – kifejezik a mai alkalom nagyszerűségét; most akként ünnepeljük itt Lillafüreden a száz esztendeje született József Attilát, hogy nemcsak szavakkal idézzük meg őt.

Mostantól többen fognak megállni József Attila ihletett szobránál, hogy kérdezzék, hogy faggassák a költőt, aki mindent tudott az emberi létről; a tűnő örömről, a szerelemről és a szenvedésről; aki ember volt az embertelenségben, s magyar abban az évtizedben is, mikor már a majdani nemzetvesztők törtettek a hatalomért.

„Édes hazám fogadj szívedbe,/ hadd legyek hűséges fiad!” – sóhajt a költő (akinek havi kétszáz sose telt) alig több, mint fél esztendővel tragikus halála előtt, 1937 tavaszán. És mormoljuk magunkban, milyen gyönyörűek a lét utolsó akkordjai is: a „Karával jöttél”, „Íme hát megleltem hazámat!”

Aztán bekövetkezett az a decemberi nap... De csak a teste maradt a síneken, az igéi visszatértek, visszatérnek.

Kedves Barátaim! Ezekben a napokban, sőt ebben az esztendőben az egész ország József Attilára emlékezik; költői nagyságát, irodalomtörténeti-, világirodalmi jelentőségét méltatják.

De ami ennél is fontosabb: verseit mondják gyermekek és felnőttek, művészek és műkedvelők. Igen, ez

kell, hogy a verseké legyen az elsőbbség, ne az azokról szóló magyarázatoké.

Ez különösen fontos manapság, ebben a mechanizálódó világban, mikor a lélek csaknem munkanélküli sorsra jut, mikor különböző eszmei áramlatok veszélyeztetik a gondolat szabadságát, mikor a könnyű emészthetőség jelszavával lefoglalják az emberek maradék érdeklődését.

Attila szólj ránk! – hisz tudjuk, hogy a szobrok megmozdulnak, megszólalnak. Szólj ránk, hogy világosodjék az elménk, hogy az igazat mondjuk, ne csak a valódit, hogy valljuk be a múltat (ne csak a mások múltját, hanem a saját múltunkat is), hogy rendezzük végre közös dolgainkat.

„S hány tört kehely zokog fel még itt az ég alatt,/ Míg győzni fog a Jóság, az Értelem, az Eszme,/ S lesz újra Isten, Szépség, Költészet, Ifjúság?” – olvashatjuk Várkonyi Nagy Béla versében, mely 1980-ban József Attila születésének 75. évfordulóján látott napvilágot emlékkötetben.

Én most 25 év elteltével azt mondom lesz, mert újra és újra lesznek emberek, akik nem az újmagyar silány hadarással, hablatyoló szóáradatával akarják elmondani gondolataikat, megszólítani kedvesüket. És ilyenkor felütik majd, s imakönyvként használják köteteidet.

Attila! Kérem ilyenkor segíts megint. Összehúzott szemöldökkel állj kicsit közénk, taníts őszinteségre és szerénységre minket. Közelíts bennünket ahhoz a NAGY-szerűséghez, NAGY-ívűséghez, ami lényedből, műveidből árad.

Olvassunk, érezhessünk Téged, milyen furcsa is kimondani: európaiak közt egy tényleg európai!

Kedves Barátaim! Most nemcsak a centenáriumi alkalmából gyűltünk össze ezen a helyen, amit József Attila jelenléte szentelt meg. Hetvenkét

esztendővel ezelőtt valahonnan innen nézte a hegyek sörényét, s a lillafüredi törékeny lombok alatt kerítette hatalmába őt az az érzés, amelyből az Óda született.

1933 júniusa volt. Az Írók Gazdasági Egyesülete, az IGE itt tartotta egyhetes tanácskozását. Eljött József Attila is, aki egzisztenciálisan és lélektanilag is mélypontján volt az életének. Ám megtörtént a csoda! A költőt meghihlette valaki, aki – mérvadó szemtanúk szerint is – mindenképpen méltó volt a 28 éves költő figyelmére. Pátzay Pál mondta róla: „Szébb nőt képzőművész létemre keveset láttam.”

Műveltsége, kelleme mellett ez a kivételes szépség egyszerűen nem maradhatott hatástalan senkire... csak természetes, hogy művészem-

berre, kivált olyan szenzibilis lényre, mint József Attila, még kevésbé.”

A költő ihletője dr. Szöllős Henrikné Marton Márta művészettörténet tanult, zenei folyóiratokba írogatót és ismerősei révén kapott meghívót az írótalálkozóra. De ebből mára csak az a fontos, hogy csodát ihlető nő, múzsa volt!

„Óh mennyire szeretlek téged, ki szóra bírtad egyaránt a szív legmélyebb üregeiben cseleit szövő fondor magányt, s a mindenséget”

„Csillagok gyúlnak és lehullnak,/ de te megálltál szememben” – írja az elragadtatott költő.

Káli Sándor

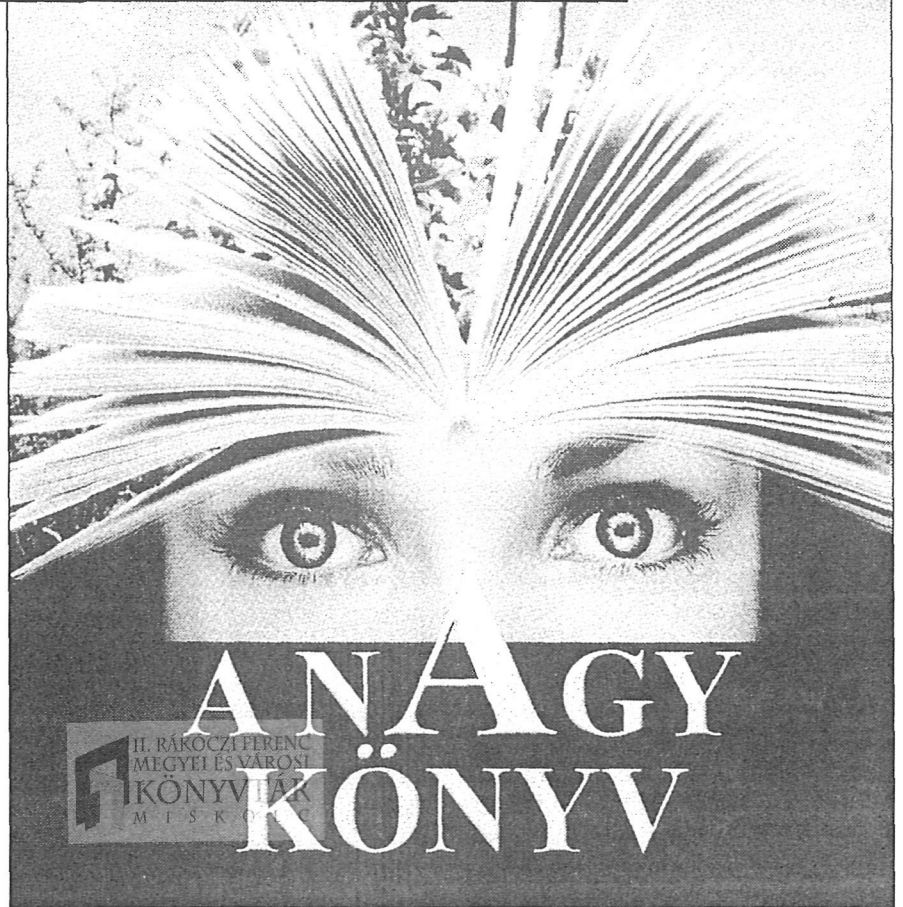
Miskolc megyei jogú város polgármestere

Könyvtárban „A Nagy Könyv”

2003-ban indította útjára a BBC az olvasást népszerűsítő műsorát The Big Read címmel. A Magyar Televízióban idén márciusban kezdődött a programsorozat, mely kisebb-nagyobb vitákat váltott ki a szakemberek körében. Valóban segít abban ez a „mozgalom”, hogy többet olvassunk? A kialakult listák (Top 100, majd a Top 12) jelenthetnek-e valamiféle értékítéletet a könyvek felett? Ki, vagy kik profitálhatnak ebből a műsorból? Nehéz választ adni a felmerülő kérdésekre.

A könyvtárakra mindenképpen pozitív hatása a program. Gondoljunk csak arra, hogy a televízióban naponta többször elhangzott a már jól ismert felhívás: „Kérdezze meg könyvtárosát...”. Óriási reklám ez a könyvtáraknak, ami látszólag nem kerül semmibe. Pedig ez nem így van. A Nemzeti Kulturális Alap támogatásával a könyvtárosok mindent megtesznek annak érdekében, hogy munkájukkal, különböző programok szervezésével hozzájáruljanak a sikerhez, népszerűsítsék az irodalmat és közelebb kerüljenek az olvasókhöz.

Nincs ez másként a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban sem. Az első hónapban zajlott a szavazatok gyűjtése és sor került a gyermekek számára kiírt vetélkedő első fordulójának lebonyolítására is. A nyertesek a megye egyik legszebb településén, Jósvalfőn táborozhatnak majd. A középiskolások kedvenc könyvük népszerűsítésére reklámfilmeket készíthetnek. Áprilisban

pedig „Irodalmi koktélparti” címmel sorozat indult, melynek keretében a város közismert személyiségei beszélgetnek olvasmányélményeikről. Meghívott vendégeink: Bessenyei Lajos, Borkúti László, Czikora Ágnes, Fandl Ferenc, Halasi Imre, Káli Sándor, Kefer, Lehoczki László, Máger Ágnes, Regős Zsolt, Schmidt Vera, Vass Tibor, Veres László. Népszerű írókkal is találko-

hatnak mind azok, akik ellátogatnak író-olvasó találkozóinkra, melyeken vendégül látjuk Döbrentey Ildikót, Faludy Györgyöt, Popper Pétert, Závada Pált.

És hogy a könyvekről se feledkezzünk el, a Top 100-ba bekerült műveket külön polcon helyeztük el, hogy az érdeklődő olvasók minél könnyebben válogathassanak közülük. A kiválasztásban segítséget nyújthatnak a könyvtárosok által írt könyvajánlások is.

„A Nagy Könyv” – egy nagy játék. Olyan hasznos játék, melynek hatására a szépirodalmi könyvek kölcsönzése 15%-kal növekedett a megyei könyvtárban, pedig még csak két hónapja tart.

És végül a játéknak nyertese is lesz. Nem az a mű, melyet év végén Magyarország kedvenc könyvének kiáltanak ki, hanem mindazok, akik a mindennapok rohanásában szépirodalmat olvasnak, hogy feltöltődjenek, kikapcsolódjanak.

Bokrosné Stramszky Pirooska

KEDVENC KÖNYVEM

Szabó Magda: Az ajtó

A közelmúltban volt alkalmam elolvasni ezt az önéletrajzi ihletésű regényt, melyre családi ösztönzést kaptam, hiszen a nővérem ajánlotta figyelmembe Szabó Magdának ezt a lebilincselő írását. Az író természetesen nem volt ismeretlen a számomra, hiszen már olvastam néhány művét, például az Abigélt, vagy az Álarcosbált. Az igazi, felkavaró élményt azonban Az ajtó nyújtotta. A főhőse egy olyan asszony, aki egész életében másokat szolgált. Neki állít emléket a dinamikus feszültséggel teli regény, amolyan profán szentté avatva alakját. Ez az alkotás számomra igazi élményt jelentett, elolvasását minden irodalomszerető embernek ajánlom.

Kurta Fruzsina
egyetemi hallgató

A könyvhétről múlt- és jelenidőben

A magyar könyvkultúra központi ünnepe az Ünnepi Könyvhét, amelyet 1929 óta rendeznek meg minden évben.

Az irodalmi rendezvény gondolatát Supka Géza terjesztette a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesületének (MKKE) miskolci nagygyűlése elé. A *Literatura* című irodalmi és bibliográfiai folyóirat alapítója lapjának egyik 1927-ben megjelent számában közölte „A Magyar Könyvnap” tervezetét, mely szerint: „Az évnek egyik napján, lehetőleg a tavasz vége felé, az iskolai év befejezte előtt néhány héttel, az ország minden városában és falujában könyvnap rendeztessék, amely – úgy, ahogy ezt a célt a *Literatura* is kitűzte önmaga elé – az írókat és a közönséget kontaktusba hozza egymás-

sal, hogy ezen a napon egyszer egy évben a könyvírás és a könyvkiadás művészete is kimenjen az uccára, és pedig ingujjban, közvetlen, bohém formában. Legyen ez a nap a könyv ünnepe, nemzeti műveltségünk manifesztációja, legyen ez a nap a könyv, a tudás, a kultúra ünnepe, amely ünnepnap közvetlenül és évről-évre megismétlődően, mindenkor eredeti, friss, mulatságos és érdekes formák között hívja fel a magyarság figyelmét a könyv fontosságára a nemzet jövője szempontjából.” Az Ünnepi Könyvhét „szülőatyja” arról sem feledkezett meg tervezetében, hogy – a könyvvásár rangját emelendő – mindenütt ismert személyiségek nyissák meg a rendezvényeket, s írók, költők, színészek tartsanak előadást a könyvről.

Kányádi Sándor, a 75. Ünnepi Könyvhét miskolci megnyitóján.
A szerző saját felvétele.

Supka Géza javaslatára született meg 1929. május 13. és 20. között az első „Magyar Könyv Hete” elnevezésű, több napossá vált esemény, amely mára már országos méretű, évente megrendezésre kerülő rendezvénysorozattá nőtte ki magát. Az írótalálkozó nyomán tehát innen, Miskolcra indult el az Ünnepi Könyvhét gondolata. Így Miskolc városának kiemelt jelentősége van a könyvünnepek születésében.

Az idei könyvhét 2005. június 1-5 között lesz. A többnapos esemény 2005. június 1-jén 11 órakor Lillafüreden a Supka-emléktábla megkoszorúzásával veszi kezdetét. Az Erzsébet téren 15 órakor nyitják meg hivatalosan a 76. Ünnepi Könyvhét miskolci, központi rendezvényét. A díszvendég Spiró György író, költő, irodalomtörténész, műfordító lesz. A téren a város könyvkereskedői és a kiadók ismét ott lesznek. A felállított könyvsátrakban pedig lehet vásárolni, nézegetni, beleolvasni, fellapozni és akár dedikáltatni is a frissen megjelent kiadványokat. Öt napon át színes programok is várják a könyvbarátokat. A város közismert személyiségei beszélnek olvasmányélményeikről a Nagy Könyv országos könyves programhoz csatlakozva. Idén minden nap lesz könyvheti totó, melyen értékes könyvnyereményeket szerezhet bárki saját könyvtára gyarapításához.

Mindenkit szeretettel várunk az Erzsébet téren!

Zahuczky László
Miskolci Városi Könyvtár

Olvasni muszáj

Lassan ezt az axiomaticus tételt is bizonyítani kell, mert a nagy időkben kialakult szokások kissé elvadították az olvasástól a magyart, pedig gyermek- és ifjúkoromban például a szilenciumot ellenőrző tanár büntetett, ha a lecke helyett valamely regény, novelláskötet olvasásán kapott. Ehhez az időszakhoz kötődnek reveláló erejű olvasmányaim, mert egyebet sem tettem előrehaladásom érdekében, mint olvastam az enyhe tiltás ellenére is. Akkor ez volt a szokásunk, sőt a villanyoltás után a kollégiumban egyféle könyvismertetés folyt, az olvasott művek bemutatása.

Hol vagyunk ettől ma?

A különböző, „egyedül üdvözítő” olvasástanítások eredménytelensége egyik lényegi eleme a könyvtől való irtózásnak, hiszen nehezen tudja értelmezni a pontatlanul olvasott szöveget a gyerek, így alig lehet valamennyire is érdekeltté tenni az ismeretszerzés, szórakozás ebbéli módjában.

A számítógép, tv, a korong alakú hordozható, „sétáltatható magnó”, az iskolai tananyag szakadatlan bővülése elveszi a figyelmet a könyvről.

Itt jött, jókor, a 24. órában a Nagy Könyv ötlete, amely nem oldja meg önmagában az olvasásától elrugaszkodók visszatérését a könyvhöz, de sokat tud segíteni. A mai világunk nagy akcióinak reklámizű fogásait is fölvonultató országos, össznépi komoly játék már milliókat mozgatott meg.

Társadalmasítja a kultúra magunkhoz vételét játékos mozzanatok közepe. Az ifjak is fölnéznek egy percre a számítógépből, vagy éppen a NET-re kapcsolnak, ahol a versenyről olvashatnak. Lehet, hogy egy lépést ezzel meg is tesznek a könyv felé.

Számomra a lista az olvasási adósságomat juttatja eszembe: ezt se, azt se olvastam még a százas lajstromból, de Kölcsey véleménye megnyugtató kissé: „A könyvek száma végtelen...”, az időnk véges, tehát választanunk kell. Tartok tőle, hogy a többség nem feltétlenül a legjobb műveket hozza ki győztesnek, hanem azok címét sorolja, amelyekhez hozzájutott, vagy esetleg csak cím szerint ismeri. De így is nagy hozadék lesz a „versenynek”, hiszen művészethez, az elit kultúrához lesz valamivel nagyobb közünk általa. *Halászi Aladár*

A múzeumok könyvkiadó tevékenységéről

Jelentősen megváltozott az elmúlt másfél évtizedben a múzeumok könyvkiadó tevékenysége, pontosabban annak szerepe megyénk könyvkiadásában. Az 1990-es évek elejéig a múzeumi szervezet központja, a miskolci Herman Ottó Múzeum a – hagyományos – kultúra- és társadalomkutatás jószerével egyedüli kutatóhelye volt, kiadványai, a Megyei Levéltár és a Megyei Könyvtár által megjelentetett könyvekkel együtt, hiányt pótoltak. Az elmúlt években szerencsére kibővültek térségünk kutató műhelyei, a társadalom és a kultúra kutatásában jelentős intézményi háttér szerveződött. Elsősorban a Miskolci Egyetem kiterjedt tudományos hálózatára kell utalni, jóllehet annak csak részletei irányulnak a regionális vizsgálatokra. A múzeumokra a specifikus múzeumi szakágak tudományos eredményeinek közreadása maradt, de ezekben is osztozik például az egyetemi tanszékekkel (régészet, néprajz/antropológia, helytörténet, ásványtan, stb.). A Herman Ottó Múzeum mellett, önálló kiadvány sorozattal rendelkezik ma már a putnoki Gömöri Múzeum, a Tokaji Múzeum, a sátoraljaújhelyi Kazinczy

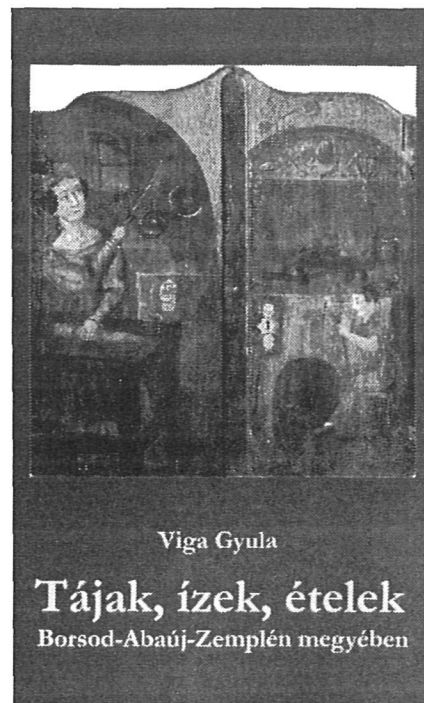
Ferenc Múzeum pedig a Kazinczy Ferenc Társaság társ kiadója. De más, a megyei múzeumi szervezetbe nem tartozó intézmények – az Érc- és Ásványbányászati Múzeum (Rudabánya), az Edelényi Tájház, a sárospataki Rákóczi Múzeum – is saját kiadványokkal rendelkezik. Nagy számban készültek az elmúlt másfél évtizedben lokális monográfiák is, azok szerzői között szép számmal szerepeltek muzeológus szakemberek.

A múzeumok kiadványozása nagyon nehezen tervezhető, abban sok a spontán megnyilatkozás. Az intézményi költségvetés érdemben nem tartalmaz keretet a könyvkiadásra, annak lehetősége a különféle pályázatok sikerére van felfüggesztve. Ha sikeres a pályázat, s megjelenik egy-egy kötet – tartson az igényt akár szélesebb érdeklődésre – akkor újabb gondok jönnek. Például, a Herman Ottó Múzeum kiadványait 400 könyvtári cserepartner várja – ennek jó fele külföldi. Általában sokáig kell várakozniuk, mivel a könyvcserre postaköltsége évente két terjedelmes kötet postaköltségét tenne ki. De nem egyszerűbb a könyvárusi forgalomba juttatás sem: a terjesztők 40-50%-os rezsivel dolgoznak. A kiadványok értékesítéséből befolyó összeg lényegében a következő évi bevételi tervet terheli, az intézmények tehát lényegében nem érdekeltek annak növelésében.

Mindezek, s még számos más tényező mind a múzeumok – s persze a hasonló intézmények – könyvkiadását nehezítik. Ha azt is hozzáteszem, hogy hivatalosan a jelképes szerzői jogdíj kifizetése sem engedélyezett saját kiadványban publikáló muzeológusok számára, akkor nem lehet csodálkozni azon, hogy a könyvírás és a könyvkiadás jelentősen veszített a presztízséből. Magam úgy gondolom, hogy mindez a vidéki múzeumok tudományos tevékenységének presztízs-vesztését is tükrözi. Ma lényegében semmiféle szakmai kontroll nincs a könyvkiadásban: aki pénzt

tud szerezni, az megjelenik. Különösen a néprajzi kiadványokon mérhető le gyakran a dilettantizmus: az etnográfia szerencsés mesterség, mert mindenki ért hozzá!

Mindezekkel együtt, a megyei múzeumi szervezet tagintézményei évente átlagosan tíz kiadványt jelentenek meg. Ezek szakmai jelentősége és szerepe természetesen eltérő: vannak a szűkebb szakterületek számára kiemelkedő publikációk, léteznek regionális hatású közlések, s vannak lokális jelentőségű megjelenések is. Minden évben van azonban olyan ki-

advány is, ami közérdeklődésre tarthatna számot, ám nehéz azt eljuttatni az érdeklődőkhöz.

Amennyire a múzeumok speciális intézményei a tudománynak és a közművelődésnek, ugyanúgy sajátos szint képviselnek kiadványaik is a könyves kínálatban. Sokan emiatt csökkent értékűnek tartják a múzeumi könyveket és könyvkiadást, én viszont speciális területnek vélem: sok olyan publikációt ad közre, ami másutt aligha jelenhetne meg. Magam féltendő és védendő értéknek gondolom ezt a területet a mai korlátlan versenyben. Érveim azonban csak azok számára vannak, akiknek a kultúra – benne a könyvkiadás – sikere, hatékonysága nem csupán finansziális kérdés.

Viga Gyula

Negyedév, két hónap – Új Holnap

Az egy évvel ezelőtti ünnepi könyvhétre készült alkalmi kiadványban – talán éppen ugyanezen az oldalon – a Miskolcon megjelenő Új Holnap című negyedéves folyóiratról azt írtuk: „A szűkös költségvetés miatt nem növelhető a terjedelem, és úgy tűnik, a kéthavi megjelenés is várat magára, a havi rendszeresség pedig még távolabbi cél.” Most viszont – bár a költségvetés lényegében nem változott – arról számolhatunk be, hogy növekedett a lap mérete, megváltozott a külső megjelenése, gazdagodott a tartalma, készül a harmadik, júniusi lapszám, tehát a negyedéves folyóirat kéthavi lett. Bár a havi megjelenés még távolabbi cél...

A belső címlap fél évszázados múltat sejtet, pedig 50 évvel ezelőtt sem Új Holnap, sem Holnap című folyóirat nem volt Miskolcon, de még 40, 30 és 20 évvel ezelőtt sem. Arra utal ez az évfolyam-megjelölés, hogy az 1989/90-es évek változásainak sodrában a megszüntetett Napjaink után indult Holnap folytatni kívánta a korábbi, helyben készült irodalmi, művészeti lapok vállalható hagyományait, és folytatja ezt az Új Holnap is.

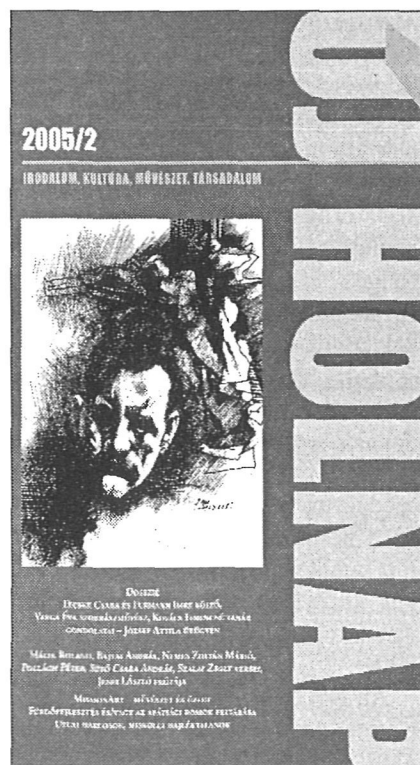
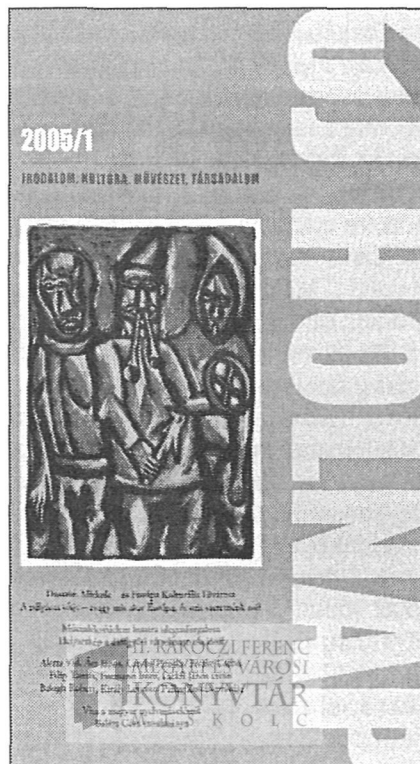
A Miskolci Galéria keretében működő Szépmesterségek Alapítvány gondozásában megjelenő lap szerkesztősége fontosnak tartja az eredeti művek, irodalmi és képzőművészeti alkotások megjelentetése mellett az Új Holnap hatókörébe, vonzáskörzetében zajló kulturális élet lényeges változásainak, meghatározó jelenségeinek bemutatását, és a folyóirat valószínűleg feltáró-központozó tartalmának erősítését. Fontos feladat, hogy a folyóirat a helyi társadalomban meghatározó szerepet betöltő – mind irodalmi-művészeti, mind társadalmi folyóiratként számon tartott – szellemi műhely legyen.

A Miskolcon és Borsod-Abaúj-Zemplén megyében történő események, változások folyamatosan adnak feldolgozandó, több szempontból

is értelmezést kívánó témát az Új Holnapnak. Az idei első szám Doszsié-rovatában például a kulturális főváros cím elnyerésének követelményeivel, hatásával, pénzügyi vonatkozásaival kapcsolatos írások jelentek meg. A költészet napjára, József Attila születésének 100. évfordulójára megjelent második szám természetesen kiemelten foglalkozott a költő munkásságával: Kovács Ferencné középiskolai tanár arról írt, miként változott az évek során József Attila költészetének megítélése, tanításának módja a magyar iskolákban. Interjú készült Varga Éva Munkácsy-díjas szobrászművésszel, a Lillafüreden most felavatott József Attila-szobor alkotójával, valamint két költővel, Furmann Imrével és Fecske Csabával arról, hogy miként vélekednek a költészet és a közélet kapcsolatáról. Az összeállításához Feledy Gyula Munkácsy-díjas grafikusművész készített rajzokat József Attila verssorainak hatására. Az ünnepi könyvhét táján megjelenő júniusi számban sok más egyéb mellett szó esik a könyvről, a Nagy Könyvről is. Kamarás István szociológus természetesen örül ennek az újfajta olvasómozgalomnak, de kétségeit is megfogalmazza: „Mi a baja ennek a kétségkívül nemes szándékú és nagy igyekezettel elindított és végrehajtott programnak? A Big Book nem ejt meg, nem varázsol el, nem bolondít meg, nem mozgósít fele-, sőt, a számok (például az SMS-ek) alapján tizedannyira sem, mint a Big Brother. Még nagyobb baj: nem olvastat eléggé, nem a Big Reader a főszereplője. Kár, hogy a szervezők nem vontak be eléggé kreatív és eléggé szakértő embereket. Ha ez megtörtént volna, nem passzírozták volna be a beskatulyázhatatlan remekműveket – szerencsére eléggé sok ilyen akadt a 150-ben is – tematikus csoportokba...”

Folytatás az Új Holnap júniusi számában.

(filip)

Könyves ünnepek – „tán istenek javára”

A könyves ünnepek közeledtével a könyvtáros mindig úgy érzi – cselekednie kell. Nem elég pusztán rögzítenie a tényt, hogy könyvfesztivál, gyermekkönyvhét, vagy valami hasonló program várható, de úgy érzi, ebben neki is tevékeny szerepet kell vállalnia. A könyvek, az írók, az alkotók és a közönség találkozását nemcsak azzal kell elősegítenie, hogy a könyvtárban elhelyezi az adott művet, hanem ha mód van rá, személyes találkozásokat is szervez. Teszi ezt önzetlenül, csupán attól a nemes szándéktól vezérelve, hogy az alkotó, a mű és befogadó találkozásából szülessen valami új, felemelő, léleknevesítő. Szülessen újra a mű, s az olvasók lelkileg teltekezve lépjenek tovább a hétköznapi életben. Hiszem, hogy ezekre az ünnepi alkalmakra szükség van, még akkor is, ha egyre pragmatikusabb a világ, egyre több az információ, egyre kevesebb időnk jut a sokféle tennivalóra, s az olvasás sokszor háttérbe szorul.

Pedig a könyv, az irodalom ismeretek és élmények kimeríthetetlen tárháza, a lelki és érzelmi feltöltődés, a gazdagodás elengedhetetlen eszköze, melyre pont ebben a rohanó, csak eredményekre, sikerekre és győzelmekre koncentráló világban különösen szükségünk van. Igazán sikeres, a szó valódi értelmében eredményes hosszú távon csak az az ember lehet, aki nemcsak gyakorlati ismereteit bővíti folyamatosan, de figyel személyisége harmonikus fejlődésére, „karbantartására” is. Máskülönben idő előtt összeroppan a naponta megoldandó problémák, az állandósult versenyhelyzet, az örökös megfelelés óriási nyomása alatt. S mi segíthet jobban és egyszerűbben ennek a folyamatos készenléti állapotnak a fenntartásában, mint az olvasás, a szellemi kalandok vállalása. Persze a kalandozásnak is ára van, mint mindennek ebben a világban, de az eredmény kárpótolhatja a kalandra indulót.

Könyvtárosként vallom Kosztolányi Dezső gondolatait: „Azok a könyvek, melyek könyvtárak polcain szunnyadnak, még nem készek, váz-

latosak, magukban semmi értelmük. Ahhoz, hogy értelmet kapjanak, te kellesz, Olvasó! Bármennyire is befejezett remekművek, csak utalások vannak bennük, célzások, ákombákomok, melyek pusztán egy másik lélekben ébrednek életre. A könyveket mindig ketten alkotják: az író, aki írta, az olvasó, aki olvassa.”

Ennek az alkotó folyamatnak segítőiként a könyvtárosok évről évre találkozásokat, beszélgetéseket szerveznek, segítenek egymásra találni műnek és olvasónak.

Ez az év számtalan alkalmat kínál e találkozások megszervezésére, s azt hiszem, az érdeklődők számos alkalommal megtapasztalhatták azt a kegyelmi állapotot, mely mű és befogadó, művész és közönsége találkozásával érhető el.

Az idei év legjelentősebb eseményei József Attila születésének 100. évfordulójához köthetők. Varázslatos költészetéhez és személyiségéhez avatott művészek segítségével juthattunk közelebb. A Megyei Könyvtárban a gyermekeknek szervezett sok-sok játékos program mellett az Országos érem- és kisplasztikai kiállítás, valamint Jordán Tamás és Sebő Ferenc feledhetetlen József Attila estje hívta kalandozásra az érdeklődőket. A városban zajló programokra Varga Éva szobrászművész csodálatos alkotásának avatása tette fel a koronát. Remélem, idővel megihitt találkozások helyszíne lesz a szobor környéke, s a költő csodálatos versei megidéződnek a vízesés morájában.

Az idei év egyik nagy eseménye „A Nagy Könyv” játék, mely rövid idő alatt kedvelt társasági témává tette

az olvasás kérdését. Kicsik és nagyok, fiatalok és idősebbek beszélnek az olvasásról, könyvekről, írókról, s én bízom benne, hogy egyre többen szánják rá magukat az olvasásra is. Mert ez a játék arra is jó alkalom, hogy felfigyeljünk arra a fantasztikus sokrétű világra, melyet szépirodalom néven nevezünk, s rácsodálkozunk időről időre arra a mérhetetlen gazdagságra, mely évezredek, évszázadok alatt született, kicsit pironkodva megtapasztaljuk saját kicsinységünket, s időt szakítva arra, hogy az oly régóta halogatott könyvet kézbe vegyük, elinduljunk egy felfedező útra: csak ketten, mi és a mű.

Az Ünnepi könyvhét minden évben kiemelkedő esemény a könyves ünnepek sorában, mely már egy emberöltőt élt meg, dacolva az idővel. Nincs ékeesebb bizonyíték a szó, a könyv, a művészet, az értékek hatalmára, mint

hogy ennyi időn át töretlenül él a Supka Géza által kezdeményezett ünnep. Ünnep, mely alkalmat ad sok-sok új könyv felfedezésére, alkotó és befogadó találkozására, s végső soron az emberi tudás és érzelmi gazdagság erejének megtapasztalására.

Márai Sándor az ünnepekről szólva azt írja: „Ha az ünnep érkezik életedbe, akkor ünnepelj egészen. (...) Felejts el mindent, ami a köznapok szertartása és feladata. (...) Az ünnep a különbözés. Az ünnep a mély és varázsos rendhagyás. Az ünnep legyen

ünnepies. (...) S mindenekelőtt legyen benne valami a régi rendtartásból, a hetedik napból, a megszakításból, a teljes kikapcsolásból, legyen benne áhítat és föltétlenség. Az ünnep az élet rangja, felsőbb értelme." Az Ünnepi könyvhét programjainak összeállításakor ezek a gondolatok vezérelték a Megyei Könyvtár munkatársait. A most megjelenő művek százaival való ismerkedés mellett olyan találkozások szervezése a mai magyar irodalom alkotóival, melyek felidéznek valamit a hetedik napból. Ebben lesz segítségünkre a Miskolcra látogató Faludy György Kossuth-díjas költő, az ózdi és miskolci olvasókkal találkozó Závada Pál Kossuth-díjas író, Popper Péter, az ismert pszichológus és író, a Sárospatakon érdeklődéssel várt Jókai Anna Kossuth-díjas író, a megye több településén szeretettel várt Lőrincz L. László, és természetesen a gyermekek körében méltán kedvelt Nógrádi Gábor író és Döbrentey Ildikó. Az Ünnepi könyvhét során általában az alkotók legújabb műveikkel, a kiadók az általuk legértékesebbnek vélt kiadványaikkal jelentkeznek. De az ünnep alkalmat ad a főhajtásra, elhunyt alkotók, barátaink munkássága előtti tiszteletadásra is. Ilyen tiszteletadásra várom a Megyei Könyvtár valamennyi munkatársa nevében Kalász László híveit, barátait posztumusz kötetének bemutatására, s kívánok minden olvasónak csodás találkozásokat, a csak szeretetből végezhető, a pragmatikus világ olykor nyomasztó terheit elviselni segítő önfeledt kikapcsolódást, jó olvasást.

Venyigéné
Makrányi Margit

Nagy siker volt...

A József Attila-év nyitórendezvényei között kiemelkedően sikeres esemény volt Jordán Tamás és Sebő Ferenc előadói estje a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárban. Ebből az alkalmából kérdeztük a jeles színművészt, a budapesti Nemzeti Színház igazgatóját a Szólt az ember című József Attila műsor születéséről, és a költőhöz fűződő érzelmi-szellemi kapcsolatáról.

– Negyed százada, a költő 75. születésnapján a Magyar Televízió elhárította, hogy nagyszabású irodalmi műsort készít. A rendező Edelenyi János volt, az operatőr pedig Fehér György. Három színészt kértek fel a részvételre, Cserhalmi Annát, Latinovits Zoltánt és jómagamat, Jordán Tamást. Közreműködött a Sebő zenekar és a Kaláka. Sok gyönyörű vers hangzott el a műsorban, amely számunkra, az előadók számára is nagy élmény volt. Ekkor született meg az önálló József Attila estünk gondolata. Hamarosan hozzá is láttunk Sebő Ferencel együtt a megvalósításhoz.

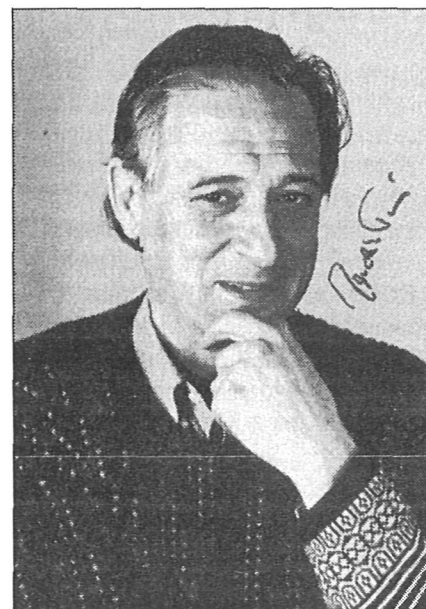
– Azóta több évtized telt el, a műsor mégis változatlanul vonzza a hallgatóságot. Olyannyira, hogy a Megyei Könyvtárban egy részük nem is fért be a terembe, az előcsarnokban hallgatta végig az előadást...

– A titok nyitja József Attila verseiben van. A költő párbeszédet folytat velünk, az előadóval, és rajta keresztül a hallgatókkal. Hozzánk, rólunk szól, megérinti érzéseinket, gondolatainkat. Az előadás során a színészi monológból voltaképpen párbeszéd

lesz, a költő sorai kinek-kinek személyes üzenetté válnak.

– A centenárium felfokozta az érdeklődést József Attila költészete iránt. Valójában azonban ezen túl is hihetetlen kultusza van Magyarországon. Ön miben látja ennek az okát?

– Elsősorban abban, hogy meg tudja szólítani az embereket, a szeretetlenségtől, elveszettség érzésétől szenvedőket, megfogalmazza helyettük a segítségkérő magányt. Másfelől a versekben rengeteg kedvesség, szellemesség, játékoság van, ami felde-
rít, bizakodóvá tesz mindannyiunkat.

– A Költészet Napján mit kívánna a mai alkotóknak és az olvasóknak?

– Az előbbieknél azt, hogy írjanak jó verseket, az utóbbiaknak pedig, hogy legyen bennük több készség az értékes, szép versek befogadására. -y

József Attila est a putnoki városi könyvtárban

Április 12-én rendezte meg a Péczeli József ÁMK Városi Könyvtára a már hagyományosnak számító József Attila estjét a Költészet napja alkalmából.

A tavalyi nagy érdeklődésre való tekintettel az idén is rendezvényre a Művelődési Ház nagytermében került sor, mert már kinőtte a könyvtár falait, s itt is telt ház volt.

Színvonalas ünnepi műsorral emlékeztek meg a városi könyvtár szervezésében József Attila születésének 100. évfordulójáról a Serényi Béla Gimnázium és Mezőgazdasági Szakközépiskola diákjai, akiket Sándorné Gyurcsik Erika

tanárnő készítette fel. A nagy sikerű műsor keretében felidéztek a költő életútját. A jelenlévőkben olyan mély nyomot hagyott e színvonalas költői est, hogy a nagy átéltéssel előadott versek hallatán sokan sírva is fakadtak.

Reméljük, a jövőben ugyan ilyen jól fognak sikerülni más rendezvényeink is, és egyre több érdeklődőt tud a könyvtár magához szólítani.

Tóthné Győr Erzsébet
Péczeli József ÁMK Városi Könyvtára
Putnok

Aranytoll Irodalmi Pályázat

A Költészet Napján osztották ki az Alkotó Képzőművészek és Írók Országos Szövetsége Ózdi Regionális Csoportja által meghirdetett III. Aranytoll Irodalmi Pályázat díjait az ózdi Városi Könyvtár Rendezvénytermében.

Ez az alkotócsoport 11 évvel előtt alakult meg a könyvtárban, s rendszeres összejöveteleit, rendezvényeit azóta is itt tartja. Vezetőjük Bodnár Katalin Gizella, s tagjaik között van pedagógus, diák, szakmunkás, háziasszony és sok a pártoló tagok száma is.

1996 óta jelentetik meg Ózdi Kristály című lapjukat, mely remek publikálási lehetőség a tagok számára. 1997-ben és 1999-ben Ózdon a csoport rendezte meg a szervezet országos találkozóját. Eddig két Ózdi Antológiájuk jelent meg, irodalmi pályázatukat pedig harmadik alkalommal hirdették meg.

Munkájukat könyvtárunk szívesen támogatja, s örömmel osztozik sikereikben.

Bánfalvi Lászlóné
Városi Könyvtár, Ózd

Programokban gazdag év Tokajban

Az idén elsősorban a fiatalok olvasáskultúrájának fejlesztése volt a szándékunk. Ezért rendeztük meg az 5 héten át tartó Bölcs Bagoly vetélkedőt, az 5-6. osztályos tanulóknak. Ezt követte a Rákóczi vetélkedő a 7-8. osztályosoknak. Áprilisban szavalóverseny volt József Attila születésnapja alkalmából. Májusban képzeletbeli utazást tehettek az alsó tagozatosok, miközben megismerték a különböző országokat.

A felnőttekre is gondoltunk a „Hétfő este a könyvtárban” című sorozattal. Ennek keretében sok izgalmas, érdekes beszélgetésre került sor közérdekű, ismeretterjesztő és irodalmi témákban. A Nagy Könyv keretében Tini – Mini könyvklub alakult a könyvtárban. Bár nem készítettünk pontos statisztikát, mindezek nyomán jelentősen megnőtt a könyvet kölcsönzők és a helyben olvasók száma a könyvtárban.

Zelenákné Ónodi Csilla
Városi Könyvtár, Tokaj

Kiállítás és pályázat

József Attila verseinek illusztrálására

A Miskolc Városi Könyvtár gazdag programmal készült a költő 100. születésnapjára. Adatokban bővelkedő, értékes kiállítást láthatnak az érdeklődők a Feledy-házban, mely a Petőfi Irodalmi Múzeum Kézirattárának és Fotótárának anyagát mutatja be. A kiállítást Feledy Gyula Kossuth-díjas festő- és grafikusművész József Attila verseit illusztráló, valamint a versek ihletésére született alkotásai teszik még élményszerűbbé, gazdagabbá.

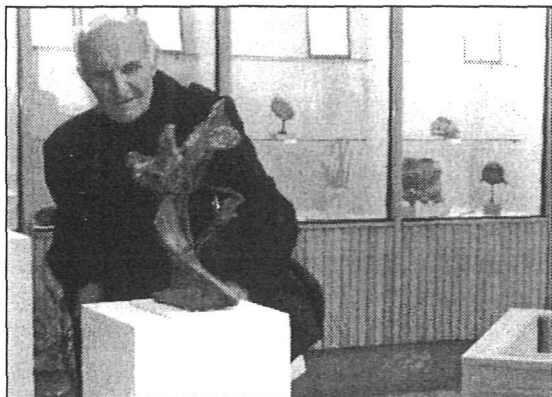
A József Attila Fiókkönyvtár óvodások és alsó tagozatosok számára hirdette meg azt a gyermekrajz pályázatot, melynek ünnepélyes díjkiosztása verses-zenés műsor keretében volt a Költészet Napján.

A József Attila év során még sok más érdekes programmal várja látogatóit a könyvtár. Sor kerül majd bronzrelief avatásra, megzenésített versek előadására és virrasztásra irodalmi beszélgetéssel, versmondással a költő halálának évfordulóján.

Hornyánszky Kúhne Katalin
fiókkönyvtárvezető

Érmek, kisplasztikák – verssorokra

Maradandó élményben volt részük azoknak, akik április hónapban eljöttek a Megyei Könyvtárba, hogy megtekintsék A költő arcai – ahogy ők látják című kisplasztika, érem, és grafika kiállítást. A Magyar Képzőművészek Érem Szakosztályának közre-

működésével rendezett kiállításra 26 alkotó küldte el munkáit, melyek mindegyikét József Attila versei inspirálták. A kiállított művek között ott volt Marton László közismert, „A Dunánál” című szobrának kicsinyített mása, melynek eredetije a Duna-parton a Parlamentnél látható. Megtekinthették Vigh Tamás alkotásait, köztük a József Attila-díj plakettjét, Csíkszentmihályi Róbert, Szanyi Péter, Varga Éva, Gádor Magda, Nagy Sándor, Szlávics László, Makoldi Sándor Gyula, Tóth Sándor és mások munkáit. A kiállítás mind szakmai szempontból, mind a műfajban alkotó szobrászművészek

széles körű megismertetése okán jeles eseménye volt a centenáriumi programoknak.

ÁGH ISTVÁN

költő

az Ünnepi Könyvhéten
a Tompa Mihály könyvtár vendége

Eredeti neve Nagy István, 1958-tól Ágh néven publikál. Írói nevét 1968-ban hivatalosan is felvette. Felsőiskázon született 1938. március 24-én, parasztszaládban. Édesapja Nagy Béla, édesanyja Vas Erzsébet. Két nővére van, bátyja Nagy László (1925–1978) költő. Általános iskolai tanulmányait szülőfalujában végezte, majd Tapolcán járt gimnáziumba. Budapesten az ELTE BTK magyar–könyvtár szakát végezte el (1956–1961).

1961–1962-ben az építők szakszervezetében, majd 1969-ig a Népművelési Intézetben könyvtáros. 1968 és 1970 között a Munka c. folyóirat kulturális rovatának vezetője. 1975-ben az Új Írás versrovat-vezetője. 1985 és 1990 között a Magyar Nemzet szerződéses munkatársa, irodalmi publicisztikákat ír. A Hetek néven emlegetett csoport tagja. A Magyar Művészeti Akadémiának 1992-től tagja. 1997 óta a Hítel munkatársa. A közbeeső időszakokban szellemi szabadfoglalkozású író.

Első verseskönyve 1965-ben jelent meg. Azóta további 11 kötete, köztük az összegyűjtött versek (Boldog vérem, 1979), a válogatott és új versek kötete (Mivé lettél, 1998) mellett 10 szépprózát, esszét és 5 gyermekirodalmi műveket tartalmazó munkája látott napvilágot. Versfordításai jelentek meg a „Mile Nedelkoszki versei” (Nagy Lászlóval, 1982), a Miodrag Pavlovic: „Fényes és sötét ünnepek” (többekkel, 1988) c. kötetekben, továbbá számos antológiában, bolgár, cseh, észt, finn, macedón, szerb, szlovén nyelvekből.

Kitüntetései: József Attila-díj (1969, 1980), Ady-jutalom (1978), Artisjus Irodalmi Díj (1986), Kortárs-díj (1989), Kossuth-díj (1992), Nagy Imre-émlékplakett (1993), Magyar Köztársasági Érdemrend tisztikeresztje (1994), Magyar Művészetért Díj (1995), Az Év Könyve Díj (1998), Tiszatáj-díj (1999).

Író-olvasó találkozó

május 6-án 11 órakor

Tompa Mihály Fiókkönyvtárban.

Bódi Sándorné
könyvtáros

A Miskolci Egyetem Szabó Lőrinc Kutatóhelye

A magyar irodalom megszületése pillanatától kiegészítője volt az európai irodalom történetének. Legfontosabb pillanataiban pedig vissza is tudott hatni az egész fejlődéstörténetére. A 20. századi magyar irodalom ilyen sikeres fejezete lett a világirodalom történetének. Irodalmunk „aranykorának” egyik leginkább meghatározó, filozófiai mélységű költeményeket teremtő alakja Szabó Lőrinc. A szélesebb olvasótábor szerelmi líráját és a gyermekszoba rejtett titkait bemutató Lóci-verseket érzi magáénak. A neves és népszerű költő a felső-magyarországi régió központjának, Miskolcnak szülőtte. Éppen ezért a korábban csak műszaki karairól híres Miskolci Egyetem amikor létrehozta Bölcsészettudományi Karát, magától értetődött, hogy regionálisan meghatározott tudományos feladatként felvállalja a Szabó Lőrinc szövegüniverzum teljességének közkinccsé tételét: publikálását, népszerűsítését és nemzetközileg is számitásba vehető poétikai eredményeinek méltatását.

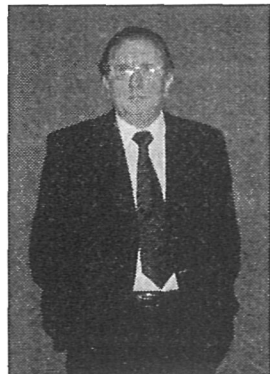
Az Osiris és a debreceni Csokonai Kiadókhöz kapcsolódva, az országos gyűjteményekkel összehangolódva létrejött a kar alapító dékánjának, Kabdebó Lóránt professzornak az irányításával a különböző pályázati

pénzekkel megsegített és a MTA által is támogatott Szabó Lőrinc Kutatóhely, mely pár év alatt a bölcsészhallgatók doktoriskolai munkáját megszerveve a Szabó Lőrinc kutatás és kiadás országos központjává válhatott. Felismerték, hogy a publikáció legújabb, nemzetközileg is figyelemmel kísért módja az életmű szövegeinek és tematikájának digitális megjelenítése. A Kiss Katalin tanársegéd által kidolgozott digitális programot a napokban igazolta vissza a szakma legkiválóbb szövegtanósainak grémiuma az ELTE Modern Magyar Irodalom tanszéke által szervezett konferencián. A kutatóhely weblapján (www.szabolorinc.hu) bemutatott eredményeit Hans-Rutger Hausmann, a freiburgi egyetem professzora által írott testes monográfia is forrásanyagként kezeli, tudományos rangját tudatosítja („Dichte. Dichter, tage nicht!” Die Europäische Schriftsteller-Vereinigung in Weimar 1941–1948. Vittorio Klostermann GmbH Frankfurt am Main, 2004. 409 p). Karácsonyra pedig elkészül Dobos Marianne *Akkor is karácsony volt* című trilógiájának az 1989-et megidéző zárókötete, benne a Szabó Lőrinc recepció fordulatainak, kiteljesedésének története. *Kabdebó Lóránt*

Dr. Emődi Gyula 1938-ban született a Borsod megyei Kurtyánban. A miskolci Földes Ferenc Gimnáziumban érettségizett. Az egri Pedagógiai Főiskolán, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán szerzett tanári diplomát. A filozófiatudományból kandidátusi disszertációt védett.

Nős, felesége pedagógus, fiuk végzős gimnazista. Aktív pályafutása alatt oktató-nevelő-, tudományos kutatómunkát, politikai és közéleti tevékenységet végzett. Ezidáig közel 300 publikációja, 6 önálló kötete jelent meg.

Hetedik könyve *Barátom a vers* című lírai műveinek gyűjteménye. E kötete tartalmában sem hasonlítja magát senkihez, nem bizonyít senkinek, csupán ír a maga módján, megragadó verselési technikával. Szép verseinek kifejezőerejét az érzélem, a realitásra törekvő gondolkodás, a szimbólikus és lelki áttételek táplálják. Többoldalúság jellemzi, ami kitapintható a szonettől kezdve a balladán át a szabad versig. Kedvelt verselési formája a magyaros verselés.

Számomra az olvasás életforma...

Könyvheti beszélgetés Professzor Dr. Patkó Gyulával, a Miskolci Egyetem rektorhelyettesével

Patkó Gyula rektorhelyettesnek szigorú rend határozza meg a hétköznapjait. Benne sokféle program – megbeszélések, értekezletek, delegációk fogadása, az oktatással kapcsolatos teendők, és ki tudja még hányféle más elfoglaltság – következik szoros egymásutánban.

– *Vajon ez az időbeosztás hagy-e lehetőséget a „kötelezőn” túl is az olvasásra? – kérdeztem Patkó professzort két tárgyalás között hivatali szobájában.*

– A válaszom határozott igen. Igaz, az ember mozgásterét a körülmények nagymértékben befolyásolják, de az egyéni érdeklődés, az értékek iránti vonzalom is fontos szerepet játszik az időbeosztásban. Mivel nagyon szeretek olvasni, ezért találok is módot rá. Mindig vonzódtam a szép és bölcs gondolatokhoz versben és prózában. Olvasmányaimban igyekszem felfedezni, és a gyakorlatban hasznosítani a mások által megfogalmazott, számomra is fontosnak vélt igazságokat. Talán ezért is kedvelem annyira például Márait...

– *Ha már a kedvenc olvasmányoknál tartunk, kik állnak Önhöz a legközelebb?*

– Nehéz lenne valamennyiüket felsorolni. Az embert élete során sokféle hatás éri, jók, rosszak egyaránt. Az irodalmi élményeket én a pozitív, az értelmet és az érzelmeket formáló hatások közé sorolom, persze, az életkornak megfelelően változik az ízlés, változnak a kedvencek is. A kis őrségi faluban, ahol születtem, az osztatlan iskolában volt a könyvtár. Karácsonyra már minden elsős gyerek tudott olvasni. Akkoriban a mesék, a gyerekversek voltak a kedvencek, aztán Verne Gyula és Jókai. A gépipari technikumban tovább tágult a világ, sorban jött Móricz, Tamási Áron, Mikszáth... Ekkortájt érintett meg először a szép versek ritmusa, gondolatisága. A kedvencek közé felsorakozott Balassi Bálint, Vörösmarty Mihály és Arany János. A világirodalomból az egyetemi évek alatt főként Goethe gyakorolt rám nagy hatást.

A 60-as évek végén és a 70-es években következett az erdélyi irodalom, benne Fábri Zoltán, Dobos László, Kányádi Sándor és Sütő András. Valójában máig sem lettem hűtlen a klasszikus magyar szépirodalomhoz. Ebből a kincsestárból szinte lehetetlen egyetlen művet is kedvencként megjelölni. Azt azért elárulhatom, hogy Illyés Gyula a Puszták népe című szociográfiai művét többször is elolvastam, ma is itt van karnyújtásnyira a dolgozószobámban.

– *Az elmondottak alapján Ön azok közé az értelmiségiek közé tartozik, akiket bár hivatásuk a műszaki tudományokhoz köt, a humán műveltségnek is elkötelezett hívei.*

– Valóban úgy gondolom, hogy az ember élete csak akkor lehet teljes, ha nyitott a világ minden dolgára. A tartalmas élethez szükség van a munka mellett a zenére, a képzőművészetre és az irodalomra is. Ezért üdvözöltem örömmel, amikor az új karokkal kibővülve létrejött az Universitas. A különböző karokon folyó sokszínű tevékenység új szellemiséget alakított ki az egyetemen. A város és az egyetem korábban főleg szakmai jellegű kapcsolatai is kibővültek, megújultak. A sokarcúság segít abban, hogy az emberek jobban megértsék, elfogadják és tisztelik egymást.

– *A szorosan vett hivatásról, a szakmai munkáról eddig kevés szó esett. Ön végzettségét tekintve gépészmérnök, a Szerszámgépek Tan-székének vezetője, professzora.*

– A hivatali teendőim soha nem távolítottak el választott hivatásomtól, az oktatástól. Eddig mintegy másfélszáz publikációm jelent meg, elsősorban szakkikkek, egyetemi jegyzetek formájában. Az oktatómunka nagyon közel áll hozzám. Szeretem a fiatalokat, akiknek kultúra- és technikatörténeti ismeretekkel kibővítve igyekszem átadni a szakmai tudást. A külső szemlélőnek talán túlon túl is száraz a gépészmérnök munkája. A műszaki kultúra múltját feltáró szakmatörténeti könyvekből sok olyan érdekes dolgot tudhatunk meg, amelyek

izgalmassá varázsolják ezt a munkát. Íme, néhány példa. Hogyan dolgoztak a mesterek a piramisok építése során? Miként készült hajdan a fogaskerek fából? Az előbbit megtudhatjuk Hillary Wilson A fáraók népe című munkájából, az utóbbira Georgius Agricola művészi rajzokkal illusztrált könyve adja meg a választ. De szívesen mutatom be a hallgatóknak Nicolaus Poda egykori selmebcányai professzor géptankönyvét is, mint szakmatörténeti ritkaságot.

– *Önt hallgatva megerősödik az ember reménye, hogy a nyomtatott könyv több mint félezer éves pályafutásának nem fog véget vetni a számítógépek térhódítása.*

– A számítógép az elmúlt évtizedek korszakalkotó találmánya. Magam is folyamatosan dolgozom vele, programokat írok, használom tudományos és szervező munkámhoz. Azt azonban nem hiszem, hogy lenne értelme a könyvekkel való szembeállításának. Mindkettőnek más a haszna, hivatása. Úgy gondolom, hogy az olvasónak a könyvekkel való bensőséges viszonyát semmilyen technikai vívmány nem reprodukálhatja. Az olvasás élménye egyedi, semmi mással nem pótolható. Ezért alakítottam ki saját könyvtárat, melyben a szakkönyvek mellett szakmatörténeti munkák és szépirodalmi művek találhatók. Ezért ajándékozok szívesen könyvet azoknak, akiket szeretek.

– *Szavaiból kitűnik a könyvek iránti ragaszkodása. Hogyan vélekedik a dokumentumokat és információkat szolgáltató könyvtárak munkájáról?*

– A könyvhét alkalmából az írók, költők mellett szeretném köszönteni a könyvtárakat, közöttük külön is a miskolciakat az egyetemi oktatásnak nyújtott segítségükért. De általában is nagyra értékelem ezt a fontos kultúrákövetítő intézményt, hiszen nagy szerepe van benne, hogy számomra az olvasás nem csupán hasznos tevékenység, vagy szórakozás, hanem életformává vált.

Környey Lászlóné dr.

Tudós tanár az idei Szabó Lőrinc-díjas

Az idén Kilián István irodalomtörténész, a Miskolci Egyetem tanára vehette át a Szabó Lőrinc irodalmi díjat. A kitüntetettet jól ismerik tudományos körökben, neve elvlaszthatatlanul összefonódott a régi magyar iskoladramák kutatásával.

– Professzor úr, az Ünnepi Könyvhét alkalmából az irodalmi díj apropóján szeretnénk Önt bemutatni a Könyvíjság olvasóinak.

– Füzessabonyban születtem 1933-ban. Középkisiskolai tanulmányimat Egerben, a ciszterciek gimnáziumában végeztem. Az itt töltött évek, az iskola szelleme, a kiváló tudós papnádok meghatározták egész további életpályámat. Az ELTE-n szereztem latin-történelem–magyar szakos diplomát. 1957-ben a miskolci Földes Ferenc Gimnáziumba kerültem, mint pályakezdő tanár. A kutatómunka iránti vonzódásom már ekkor jelentkezett. Ez az érdeklődés vezetett a Herman Ottó Múzeumba, amelynek helytörténésze lettem 1969-ben. Olyan kiváló munkatársakkal dolgozhattam itt együtt, mint Komáromi József, Bodgál Ferenc, Lajos Árpád. A miskolci múzeumi éveket a debreceniek követték, amikor 7 éven át az ottani múzeum irodalomtörténésze voltam.

– A múzeumi évek bizonyára jó keretet adtak a tudományos munkához. De mikor, hogyan történt a nagy találkozás azzal a kutatási területtel, amely máig érdeklődésének középpontjában áll?

– A 60-as években a miskolci Levéltárban rábukkantam egy 18. századi minorita iskoladramákat tartalmazó kötetre. Igazából ezzel kezdődött tudományos pályám.

– Az olvasók kedvéért ejtene néhány szót erről a műfajról?

– Valójában iskolákban, egyetemeken diákok által előadott színjátékokról van szó. Szerzőik gyakran maguk a tanárok voltak. Már a középkori káptalani iskolákban is előfordultak, de igazi jelentőségre a reformáció korában tettek szert. Virágkoruk a 16–18. századokra tehető. A kezdeti latin

nyelvű színjátékok után egyre több nemzeti nyelvű alkotás született, főleg Közép- és Kelet Európában, ahol a hivatásos színjátszás lassan fejlődött. Nálunk Magyarországon is virágzott az iskoladráma. Tematikában és megformálásban is jól elkülönültek egymástól a jezsuiták, ferencesek, pálosok, illetve a protestánsok művei. Közös bennük az, hogy jelentősen elősegítették nemzeti drámairodalmunk kialakulását.

– Tudományos pályafutásának állomásait újabb és újabb kötetek jelzik. Kérem, említse néhányat közülük.

– 1979-ben, immár az Irodalomtudományi Intézet munkatársaként, Staud Géza dráma- és színháztörténelemmel, valamint Varga Imre textológussal útjára bocsátottunk két sorozatot, melyeknek célja a régi magyar iskoladráma feltárása, bemutatása volt. Ezekben a sorozatokban számos művet jelentettünk meg, így például közreadtuk a „Régi magyar drámai emlékek” című, többkötetes munkát, a jezsuita, minorita és piarista, valamint a királyi gimnáziumokban és papnevelő intézetekben keletkezett drámákat bemutató köteteket is. Sok érdekes tényről tárnak fel a régi magyar drámára vonatkozó adattárak, pl. arról, milyen volt a színház egy-egy adott korban, mi vonzotta a közönséget. Jól látható belőlük, hogy a 16–18. századokban rendkívüli népszerűségnek örvendett a színház. A sorozatok ma is újabb művekkel gazdagodnak, jelenleg van sajtó alatt a második piarista drámakötet számos, eddig ismeretlen darabbal. A szerkesztők között pedig már ott üdvözölhetjük kutatóvá lett egykori tanítványaimat is. A 90-es évek elején indított kismonográfiásorozat ugyancsak figyelmet érdemel, darabjai tovább bővítik ismereteinket erről az érdekes történelmi műfajról.

– Valóban nehéz felsorolni a témában megjelent munkákat, melyeknek szerzője, szerkesztője, vagy sajtó alá rendezője Kilián professzor úr. S ha jól tudom, a sor az elmondottakkal még nem is ért véget, hiszen több miskolci érdekeltségű kiadványa is megjelent.

– Ez utóbbiak közül említhetem Szűcs Sámuel és Szűcs Miklós naplóját, melyek az 1839–1866-os évekbe engednek bepillantást. De ide sorolható a Felsőmagyarország Kiadó gondozásában megjelent Csokonai tanulmánykötet és „A régi magyar népköltés” című munka is, utóbbiban az első szerző Szenczi Molnár Albert, az utolsó pedig Arany János.

– Említette, hogy kutatómunkája sok szempontból Miskolchoz fűzi. De ide köti az oktatás is...

– 1990-től vagyok a Miskolci Egyetem oktatója, 1995-től tanszékvezető egyetemi tanára. Jelenleg már nyugdíjasként, mint „professzor emeritus” folytatom a munkát, előadásokat, szemináriumokat tartok a régi magyar irodalomról és drámáról.

– Munkája során tudósként, még inkább tanárként közel került a fiatalokhoz. Hogyan vélekedik róluk?

– Én nagyra értékelem az ifjúságot. Szeretem lendületüket, friss gondolkodásukat. Ezt bizonyára ők is megérik, mert szeretetet, tiszteletet kapnak tőlük. Az Ünnepi Könyvhét kapcsán mégis szeretnék hangot adni aggodalmamnak az olvasás iránti egyre csökkenő érdeklődésük láttán. Félő, hogy ha nem következik be gyökeres változás, az olvasás lassanként kiszorul a fiatalok tevékenységi listájáról. Hogy miben látom az okokat? Elsősorban a társadalmi környezet negatív hatásában. Ezen belül is főként az értékrendválságban. De úgy érzem, van kiút. Ha helyreállna a lelkiismeretes munka becsülete és a valódi értékek újra a helyükre kerülnének, az olvasás is megtalálná az őt megillető helyet. Bízom benne, hogy ez belátható időn belül valóra válik. Akkor remélhető, hogy, miként öregdiák barátaimmal mi ápoljuk Ágoston Julián ciszter tanárunk szellemi hagyatékát, a mai fiatal generáció egykor ugyanilyen megbecsüléssel idézi majd fel a mi munkásságunkban mindazt, ami valódi, időtálló érték benne.

Pető János

Kondor Béla-díjas

Pető János alkotóművészként igazi egyéniség, aki mindig is a maga útját járta. Nem tartozik semmilyen iskolához. Tiszteli az európai grafika hagyományait, de nem kötődik semelyik művészeti korhoz. Munkáiban a groteszk hangvétel keveredik a klasszicizáló, realista és modern vonásokkal. Végvári Lajos művészettörténész ezt írta róla:

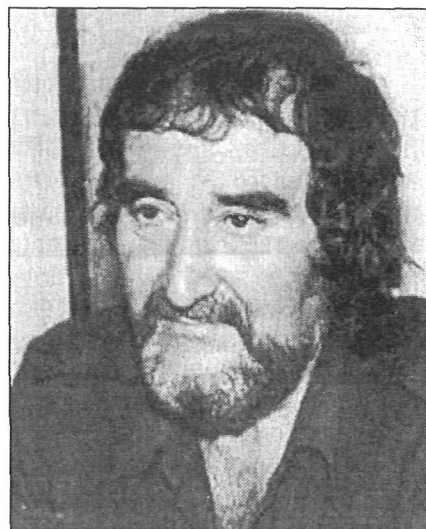
„Pető ízig-vérig lírai alkat. Erről vall álmodozó, nosztalgikus mesélő kedve, figuráinak naiv frissessége. A konfliktusok elől az álmok, a képzelet világába való menekülés Pető művészetének legfőbb sajátja.”

1940-ben született Mezőkövesden. A Képzőművészeti Főiskolán Barcsay, Ék Sándor, Fónyi Géza és Raszler Károly tanítványa volt. Tanulmányai befejeztével visszakerült szülővárosába, ahol éveken át tanított. 1970-től a Miskolci Művésztelepen, majd 1988-tól ismét Mezőkövesden élt és alkotott, ahol művésztelepet is létrehozott. Napjainkban újra Miskolc lakója, de szülővárosához is mindvégig hű maradt.

Pető János rendszeresen szerepel helyi és országos kiállításokon, részt vesz művészeti pályázatokon, és nemzetközi kiállításokon is képviseli a magyar művészetet. Alkotásai bejárták a megyét, volt kiállítása például Tokajban, Sátoraljaújhelyen, Encsen, Kazincbarcikán és Ózdon. Több alkalommal állított ki Budapesten és az ország más nagyvárosaiban is. Külföldön egyebek közt Franciaországban, Svédországban, Németországban, Bulgáriában, Olaszországban, Japánban, Angliában, és az USA-ban is láthatta munkáit a közönség.

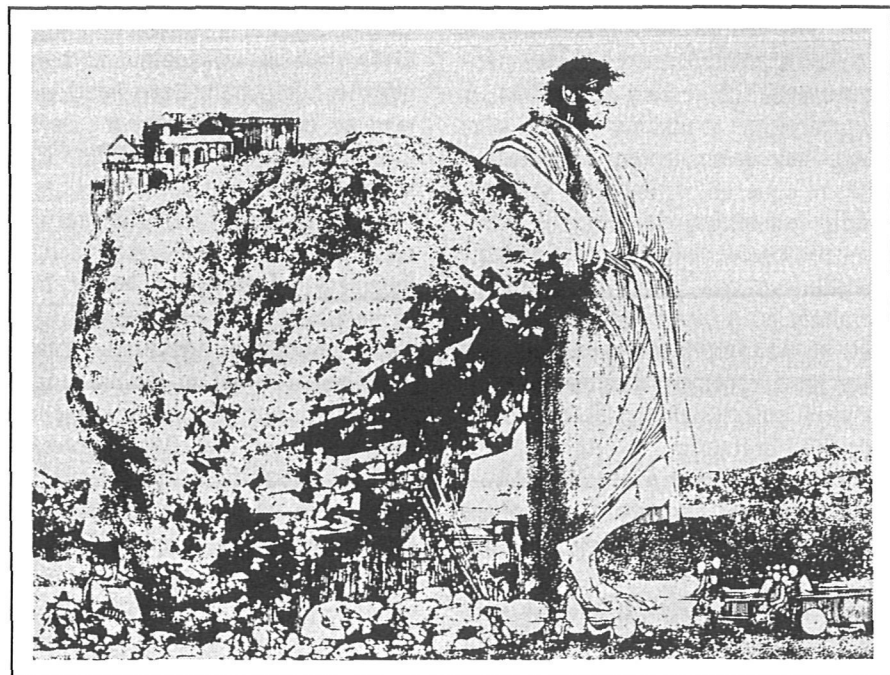
Eddig közel húsz díjjal, kitüntetéssel ismerték el művészi munkásságát. Ezúttal Miskolc városa Kondor Béla képzőművészeti díjjal tüntette ki.

Pető Jánost, a festőművészt és grafikust sokan ismerik. De bizonyára kevesen tudják, hogy érzékeny, lírai versek költője is, s hogy tagja a Matyóföld Írócsoportnak. Verseinek gyűjteménye 1989-ben jelent meg grafikáival illusztrálva. Köszöntjük a művészt a díj elnyerése alkalmából, lapunk olvasóinak pedig átnyújtjuk egyik szép versét.

Tévelygő

Templomok tövébe, fák alá,
 avarba húzódom,
 szelíden zörgő, száraz alomba,
 előbújnak lassan bíbor álmaim.
 Senki lesben...
 Alszom amott majd a tövisesben.
 Jaj már nyugvó,
 jobb időket kolduló.
 Át a síkon,
 valahol a végtelenben,
 ballag vélem újabb ezerévem.
 Néha esti, néma, árva,
 barna, puha, béke várna,
 de nézek visszafelé fehérre váltan,
 újra ott az árnyék...
 valaki mintha jönne csöndesen utánam
 Szelek hátán nyári nap,
 sárga láng repít.
 Évek intenek, újra ősz,
 lassan lecsendesít.
 De nézek visszafelé fehérre váltan,
 újra ott az árnyék...
 Valaki mintha jönne csöndesen utánam.
 Mennék már a holnapok elé,
 de csak nézek, nézek visszafelé.

Az olvasó gyermekekért – a könyvünnep idején is

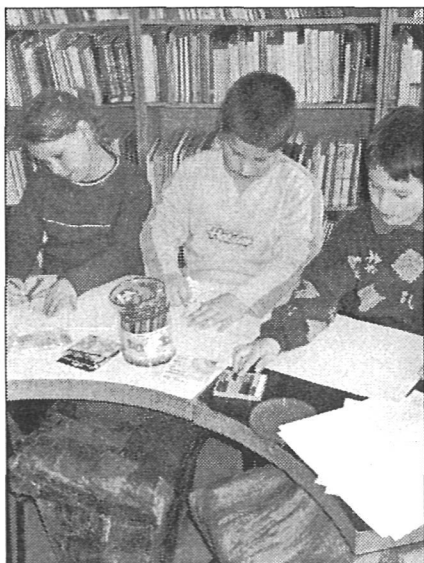
„Valamint a házat is alulról kezdik építeni, azonképpen a magyar irodalom olvasóközönségének nevelését is alul a gyermekeknél kell kezdeni.”

Benedek Elek

A II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár Gyermekkönyvtára a fenti sorokat választotta ars poeticájául. Nem véletlenül. Mi, a Gyermekkönyvtár munkatársai azt valljuk, hogy az olvasás gyönyörűségével kisgyermekkorban kell megismerkedni. Ez az egészséges személyiségfejlődés fontos alappillére. Programjaink, foglalkozásaink, rendezvényeink, ezért a célért és ebben a szellemben szerveződnek az ünnepi könyvhét idején is.

Ezeknek a foglalkozásoknak a fő jellemzője, hogy a résztvevő gyerekek játékos formában sajátítják el a könyvtárban való tájékozódás különböző formáit, felfedezhetik a közös játék és a közös alkotás örömét, elsajátíthatják a kézműves technikák sokféleségét, találkozhatnak kedvenc írójukkal, kreatív készségeiket is bebizonyíthatják, és az olvasmányélmények sokféle megjelenítésére is teret kapnak.

A Gyermekkönyvtár kis olvasói vizuális kultúrájának megteremtésében és elmélyítésében is igyekszik részt vállalni. A „Meseregényből... képre-

gényt!” című könyvtári „rajzórán” a résztvevők Antoine de Saint-Exupéry A kis herceg c. művének illusztrálásával készíthetnek képregényt, bármilyen technikával. Az alkotások készülhetnek festéssel, rajzolással, ragasztással, vagy akár dekorációs homok felhasználásával is.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy: a rajzolás, a festés, nemcsak a személyiség tükrözője, hanem egyúttal fejleszti a gyermek teljes pszichikumát. A gyermekek rajzban szívesebben „mondják el” véleményüket egy adott műről, bátrabban fejezik ki érzelmeiket, és az absztrakt fogalmak megjelenítését is nagyobb kedvvel teszik így módon.

Remélhetően a „kisherceges” képregények kedvet csinálnak sok gyereknek ahhoz, hogy el- vagy újraolvassák ezt a különleges szépségű, nevelő hatásokban páratlanul gazdag művet, és sok más, értékes szépirodalmi alkotást.

Miklós Katalin

A Gyermekkönyvtár könyvheti programja

május 31. 14.00 óra

Meghívó a Négyszögletű Kerek Erdőbe

Dramajáték Lázár Ervin műve alapján. A foglalkozást Szabó Virág drámapedagógus vezeti.

június 2. 13.00 óra

Meseregényből... képregényt!

Könyvtári „rajzóra”. A képregényt Antoine de Saint-Exupéry A kis herceg című művének illusztrálásával készítik el a résztvevők. A foglalkozást vezeti Miklós Katalin, a Gyermekkönyvtár vezetője.

június 9. 14.30 óra

Égbőlpottyant mesék

Író-olvasó találkozó Döbrentey Il-dikóval.

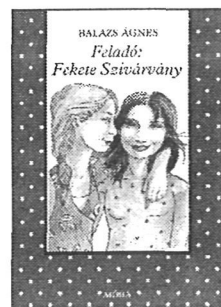
**Minden kis Olvasónkat
szeretettel várunk!**

Könyvheti Móra könyvek

Sok érdekes újdonsággal várja a legifjabbakat a Móra Kiadó az Ünnepi Könyvhéten. Közülük néhány a kedvelt sorozatok legújabb darabja, mint a Pöttyös könyvek között G. Szabó Judit Sok csinos lány című, vagy Balázs Ágnes

Feladó: Szivárvány című munkája. Az én könyvtáram sorozatban Békés Pál: A Bölcs Hiánypótló című kötet kerül a könyvsátrakba. Ennek a korosztálynak szól Marék Veronika: Boribon, a játékmackó című és A világ leggazdagabb verebe című mesekötet, E. Petiška – Z. Miler munkája is. Kántor Péter József Attila-díjas költő legújabb gyermekversei játékoságukkal, zenei rímekkel, az álom és a valóság határán járó költői képekkel bűvölik el az olvasókat. A Nehezék című kötet Dömötör László ötven versét tartalmazza, amelyhez ötven rangos magyar képzőművész készített rajzokat. Az elfelejtett irodalom – Komáromi Gabriella könyve – a magyar gyermekirodalom történetének első áttekintése, mely elsősorban a XX. Század első felének prózáját dolgozza fel. Ezúttal a felfrissített változatát veheti kézbe az olvasó.

A világ dallama

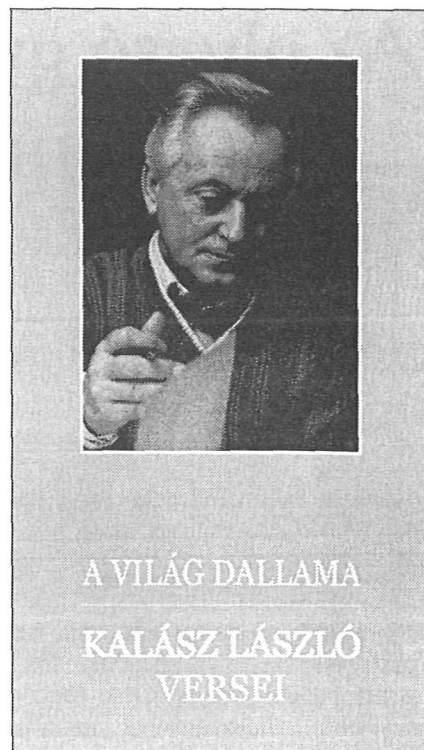
Kalász László posztumusz könyvbemutatója
a Megyei Könyvtárban

A fenti címmel a József Attila-díjas költő verseit tartalmazó kötet jelenik meg a könyvhéten a Bíbor Kiadó gondozásában. A megye szülötte, szalonai költő alakját megbecsüléssel, baráti szeretettel idézte fel a pályatárs, Buda Ferenc 1993-ban, Kalász László 60. születésnapján. Megemlékezésül idézzük a köszöntő néhány gondolatát.

„Verseid csodáját fogalmilag megmagyarázni aligha tudnám. Vajon összerakható-é újból a szirmokra, porzókra, bibére szétszedett virág? Ám azt biztosan tudom, hogy már kezdetben is kész költőként szólaltál meg, mintha csak fennhangon folytatnád azt, amit időtlen idők óta némán forgattál-formálgattál magad-

ban. Nem sokan vették ezt észre akkoriban, ám ezen kár megütközni: aki bölcsesség híján csak okoskodni tud, bajosan nyugszik bele, hogy a költő még a grammatikát is jobban érti – a vers egyéb magasatairól nem is szólva. Bizony, Sír, a négykézláb porban taposó elme ritkán hajlandó a nyakát ficamítván fönnebb tekinteni. Emlékszem: hajdan, még Debrecenben az egyik helybéli fűzfánfüttyülő idétlenül kiröhögte kalevalai hatyúszárnyakon verdeső versesdet. Szemlátomást elszontyolodtál. Távoztunkkor apánk-korú költő-barátunk biztatott vigasztalva e szavakkal: „Ne búsulj, belőled úgyis nagy költő lesz.” Vajon melléfogott-é Kiss Tamás bátyánk? Legfőljebb annyiban, hogy Te már akkor az voltál. (...)

Hűséged, tiszta őszinteséged s a lelkedben lakó belső szabadság máiglan megőrizte egykori lényedet, lényegedet. Nem omoltál, nem romoltál, csak fényesedtél, mint a Jósua, a

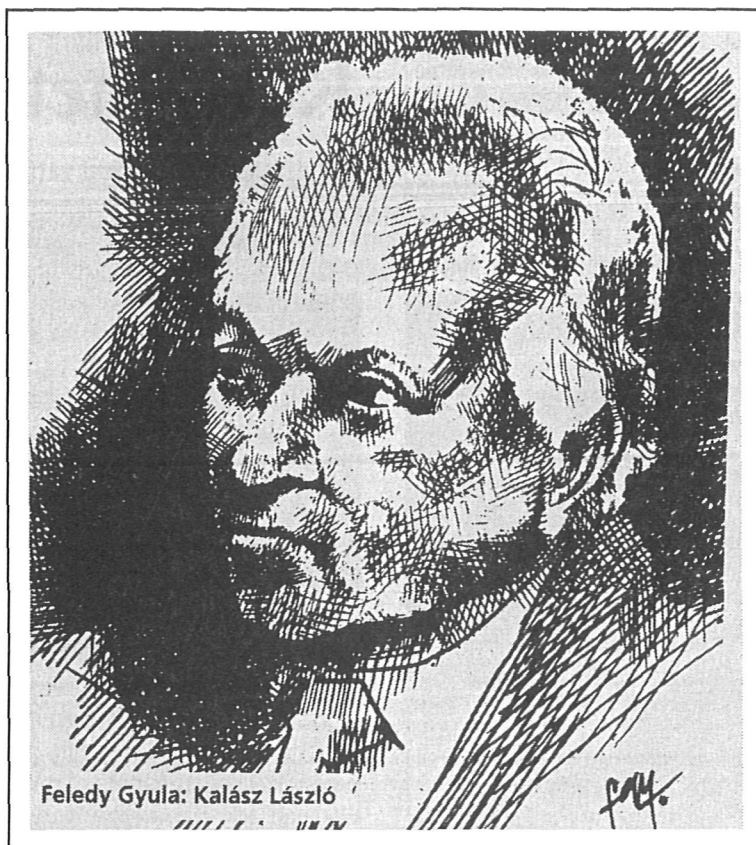

Bódva, a Rakaca medrének kövei. S amiképpen az ő vizük a tengerből jön s tengerig hatol, akként a Te szavad is, mert szívből jön: szívig hatol. Áldassék szülőfölded: ábeli rengeteged, ahová visszatértél, ahonnét szívedben soha el nem szakadtál.”

Buda Ferenc

Aranypázmák

a vállamon
hordom a világ fényeit
sós sugarú melegség nyit
a bőrömmön kibuggyanó
kristály-forrást csermely-eret
bújt patakot hajós folyót
zúgolódó zuhatagot
szívárvány-hűvös vízesést
tengerszemet homlokomon
habos tavat szemem körén
bálnás tengert fakaszt s harag
korbácsolja majd lanyha szél
pihenteti fáradt szárnyát
s hajammal játszik röpködést
kévét kötök s a vállamon
hordom a világ fényeit
szaporodik kereszt-sorom
magam után gyülekezik
kivont kaszámmal indulok
– alkonyodik – lassan haza
indulnak ők is a sorok
s hallok győzelmi indulót
zendül a világ dallama

Feledy Gyula: Kalász László

A magyar sokszorosított grafika száz éve IV.

A modern magyar fa- és linóleummetszés (1890–1950)

MISKOLCI GALÉRIA VÁROSI MŰVÉSZETI MÚZEUM

Miskolc grafikai hagyományait követve, a sokszorosított grafika országos gyűjtőkörrel rendelkező városi kortárs múzeuma állandó és időszakos kiállításain túl nagy hangsúlyt fektet a tudományos feltáró munkára is.

Közel tíz éve fogalmazódott meg **Bajkay Évával és Bán Andrással** együtt gondolkodva az a kutatási és kiállítási terv, melynek keretében a Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum a Magyar Nemzeti Galériával karöltve arra vállalkozott, hogy **A magyar sokszorosított grafika száz éve (1896–1996)** címmel kiállítás-sorozatot indítson útjára.

A Gellér Katalin által jegyzett „A szecessziós könyvillusztráció Magyarországon (1895–1925)”, a **Bajkay Éva** szerkesztette és rendezett „Modern magyar litográfia (1890–1930)”, valamint **Zsákovics Ferenc** „A rézkarcoló nemzedék (1921–1929)” kötetei és kiállításai után immáron a negyedik tárlathoz kapcsolódó kiadványt és CD-t veheti majd kezébe a tisztelt olvasó, amelyben **Róka Enikő** szerkesztésében a **modern magyar fa- és linóleummetszés történetét (1890–1950)** tárják elének a műtárgy-reprodukciókkal gazdagon illusztrált tanulmányok.

A kötetben **Földi Eszter** a századforduló (1890–1914) fa- és linóleummetszeteivel foglalkozik, míg **Bajkay Éva** az 1910–20-as évek avantgardizmusát és modernizmusát idézi.

„Könyv, folyóirat és grafika 1920–1940 között” a címe **Bakos Katalin** tanulmányának, melyet **Kopócsy Anna** „A jelen értelmezése történelmi és forradalmi sorozatokban 1920–1950” című izgalmas értekezése követ. A famesztet nagymestereit – **Buday Györgyöt**, **G. Szabó Kálmánt** és **Molnár C. Pált** mutatja be **Róka Enikő**, míg **Murádin Jenő** az erdélyi fa- és linóleummetszőket. A kötet tanulmányainak sorát **Horváth Hilda** Ex librisek a 20. század első felében című tanulmánya zárja.

E kötettel és a hozzá kapcsolódó kiállítással zárunk le egy korszakot,

egyben elkezdődik a század második felének grafikai történetét feltáró kutatás és kiállítás-sorozat, amely az eredeti koncepcióban megfogalmazottak szerint már nem a műfajok és médiumok mentén, hanem a meghatározó grafikai műhelyeken keresztül kívánja bemutatni a magyar sokszorosított grafika további alakulását.

Öröm számunkra, hogy egyre több fiatal szakember is segíti munkánkat és reméljük, hogy e méltán sikeres sorozat értéktelítő és értékközvetítő küldetésével hozzájárul a magyar grafika még jobb hazai és európai elismertségéhez.

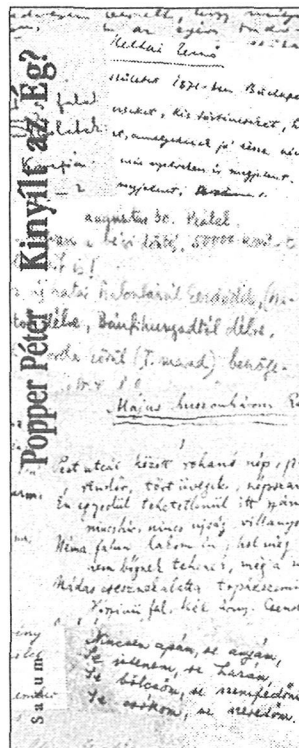
Dr. Dobrik István

A kiállítás június 3-tól szeptember 8-ig látható a Miskolci Galériában.

Popper Péter: Kinyílt az Ég?

A kötetben Popper Péter igazi ünnepi könyvheti témáról szól. Kétszáz-negyven verset és versrészletet választott ki és ad közre benne, és elmondja a hozzájuk fűződő érzelmeit, gondolatait. A *Kinyílt az Ég?* voltaképpen folytatása az *Ők – én* vagyok című vallomásnak, melyben 33, a hozzá legközelebb álló, mindig újraolvasott kedvenc regényéről számol be esszé-szerű töprengésekkel, idézetekkel gazdagítva. Ez a mostani könyv is szubjektív vallomás. Nyomon követi az ifjúkor ízlésvilágát és lelkesedését, az érett férfikor társadalmi érzékenységét, szerelmeit és kiábrándulásait, hitét és kétségeit, egyszóval az olvasó író szellemi rezonálását a környező világra. A kötet a Saxum Kiadó gondozásában lát napvilágot, melyről az érdeklődők személyesen is beszélgethetnek a szerzővel a Megyei Könyvtárban.

KIADVÁNYOK

a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Levéltárból

„Ment-e a könyvek által a világ elébb?” tette fel a kérdést 161 évvel ezelőtt Vörösmarty Mihály. A választ mára már tudjuk. Igen, a könyvek segítik az emberiséget boldogulásában, és előmozdíják fejlődését. Ezt a célt tűzték maguk elé a B.-A.-Z. Megyei Levéltár munkatársai is, akik évek óta azon dolgoznak, hogy minél alaposabban, minél színesebben mutassák be az olvasóknak Miskolc és a megye múltját és jelenét. Olyan honismereti kincset adnak ezzel az emberek kezébe, melynek segítségével erősödhet lokálpatriotizmusuk, a szülőföld iránti szeretetük.

2004 számos levéltári kiadványa közül kiemelkedik az a tanári segédkönyv, mely **Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Hon- és Népismeretét** mutatja be. A kötet előzménye a pár évvel ezelőtt megjelent hasonló segédkönyv, melyben történészek, irodalmárok, néprajzkutatók már feldolgozták a megyeszékhely, Miskolc történetét. Az ötletet a NAT adta, amely kiemelt figyelmet fordít a szűkebb lakóhely történetének megismertetésére. Ennek köszönhetően indult el a kilencvenes évek elejétől a települések, városok történetének feldolgozása, és születtek meg a ma már elérhető, és népszerűnek mondható település-monográfiák.

A tanári segédkönyvben szó esik földrajzról, történelemlről, irodalomról, népművészetről, műemlékekről és az Európa Unióhoz való csatlakozás megyei vonatkozásairól. Ez utóbbi fejezettel az volt a cél, hogy a fiatalok megtudják, egy mai tizenéves milyen elvárásokkal, és milyen lehetőségekkel szembesülhet a teljes jogú tagsággal rendelkező hazájában. Eredetileg ezt a fejezetet a könyvhöz csatolt külön kis füzetbe tervezték, ám mégis a kötetbe került, csupán eltérő tipográfiával, ezzel is jelezve speciális jellegét.

A levéltár másik, nagyszabású vállalkozása országosan ismert és elismert történészek segédletével a **Rákóczi-szabadságharc Abaúj-Torna, Borsod, Gömör-Kishont és Zemplén vármegyékre vonatkozó dokumentumait**

dolgozza fel. A kötetek egyfelől alapos és pontos szakmaiságukkal nagy segítségére lehetnek a történészeknek, másfelől az alkotók szándékának megfelelően az átlagolvasó számára is érthetően, élvezetes nyelven íródtak.

1996-tól Miskolc város támogatásával a helyi történészek, levéltárosok egy új Miskolc-monográfiát készítenek.

A monográfia 5. kötetének megjelenése az idén várható. Ez a munka segíti a városrészek, egykori önálló települések történetének feldolgozását is, melyek külön kötetekben jelennek meg.

2004-ben ennek a sorozatnak a keretében **Szirma története** került az olvasók elé.

Jelenleg *Hejőcsaba* történetének feldolgozásán, majd a Miskolc-monográfia befejezését követően a 2 kötetesre tervezett *Diósgyőr-monográfián* dolgoznak a levéltár munkatársai.

Az idén jelent meg a Levéltár Évkönyve is, melyben az intézményben dolgozók munkájával, kutatásaival ismerkedhetünk meg, képet kapunk ezáltal arról a tevékenységről, mely az intézményben folyik.

Visszatérve a kérdésre, hogy – *ment-e a könyvek által elébb a világ?* – bízunk benne, hogy a mi munkánk is hozzájárul a költő által remélt haladáshoz.

Üveges Tamás
Megyei Levéltár

Edelényi kiadványok, 2005

Három új edelényi kiadványt vehet kezébe az Olvasó: a „Borsodi Tájház Közleményei” honismereti periodika 15–16. összevont számát, valamint a Borsodi Téka első köteteként megjelent „Edelényi templomai és egyházközségei az elmúlt 1000 évben” című kötetet, illetve a „Szőlőhegyek Edelényben” kiadványt.

A Hadobás Pál által szerkesztett *Borsodi Tájház Közleményei* újabb száma a közelmúltban elhunyt Janka Lajos tanító és Dobog Béla költő emlékezetének felidézésével indítja a honismereti-helytörténeti írásokat. A városban méltó módon emlékeztek meg a Bocskai-szabadságharc 400 éve történt edelényi csatájáról, Nagy László tanulmányának újraközlése is ehhez a kevésbé ismert történelmi eseményhez szolgáltat adatokat. A periodikában olvashatjuk még a Rákóczi-szabadságharc Edelényhez kötődő dokumentumait, illetve Mikola István református lelképásztor 1944-es memoárját, Hangács és Nyomár háborús krónikáját. Rövid cikk szól az idén fölavatott császtai toronyról és a rudabányai Érc- és Ásványbányászati Múzeum újjárendezett ásvány- és őslénytáráról. Az újraközlések közül különösen érdekes Frisnyák Sándor írása a szalonnai–meszesi Rakaca-víztárolóról, illetve Leszih Andor tanulmánya a szuhogyi Csorbakő várának XVI. századi pénzhamisító műhelyéről.

Laki-Lukács László írta és szerkesztette a húsvétkor megjelent *Edelényi templomai és egyházközségei az elmúlt 1000 évben* című kötetet, mely átfogó képet rajzol az egykor önálló településekkel – Borsoddal és Finkével – egybekapcsolt kisváros hitéletéről. A számos archív és napjainkban készült fotóval, térképpel, rajzzal illusztrált 160 oldalas kötet először a mai város közigazgatási területén fekvő elpusztult középkori templomokat, templomos helyeket ismerteti, majd Edelény, Finke és Borsod református templomait és eklézsiájukat, majd Edelény és Finke római katolikus egyházközségeit és templomait. Önálló fejezet foglalkozik a görög katolikusokkal és templomukkal is, az evangélikus gyülekezettel és az edelényi izraelita hitközséggel.

Ugyancsak Laki-Lukács László nevével jegyzett, az Edelényi Hegyközség által kiadott összeállítás – *Szőlőhegyek Edelényben* – szól az edelényi bortermező hegyekről, mely előzetes az „Edelényi szőlőtermelésének monográfiája” című készülő tanulmánynak. A rövid földrajzi bevezetést követően történeti rész foglalja össze a nagy múlttal rendelkező edelényi bortermelet, majd az edelényi szőlőhegyek leírása következik, közülük is a legismertebb a Császtla, a Ládi-hegy, az Isten-hegy, a Sáp, a Ludmilla és a Miklós Gyula szőlész-borász szakíró, borászát kormánybiztos egykori tulajdona, a Finkei-hegy. A könyvben remek korabeli térképszelvény-másolatokat, a szőlőhegyek egykori és mai életét bemutató fényképeket találunk.

Koleszár Krisztián

Serfőző Simon új kiadású könyveiről

Serfőző Simon *Gyerekidő*, *Közel, távol* és *Mindenáron* című köteteivel csaknem a szerző teljes eddigi életművét veheti kézbe az olvasó. A három cím három műnemre utal: az első regényként az epika színtereire, a második a líra világába, a harmadik a közelmúltbeli magyar lét drámákba koncentrált közegébe kalauzol. A három műnimmel körberajzolt pályáösszegzés még így sem fedt le teljesen a szerző sokrétű irodalmi munkásságának térképét, hiszen e reprezentatív válogatásból kimaradtak az írónak azok a szociográfiai riportjai, amelyeket az elmúlt évtizedekben egy történelmi kor dokumentációjaként készített.

A dokumentatív erő azonban nemcsak benne van mégis új könyveiben, hanem azok világképi és poétikai hálozatának legerősebb, közös rácozátát is adja. Az önéletrajzi fogantatású *Gyerekidő*, a parasztsorsból az irodalmi folyóiratok szerkesztőségéig és a József Attila-díjjal jutott költő lírai életműve és drámáinak alaptematikája is ugyanazt a történelmi időt analizálja a különféle műfajokkal és módszerekkel. Azt a kort, amely az ötvenes évektől napjainkig az egyes személyiségekre, sorsokra, társadalmi rétegekre és az egész országra ülő kényszerével és félmegoldásaival az 1945-ben megkapott szabadságessélyt, majd az 1956-ban újra véresen követelt szabadságakaratot tékozolta el, s juttatta Magyarországot – végre az új Európában – abba az állapotba, amelyet ma betölteni képes. Serfőző Simon, miközben az elmúlt fél évszázad leggyötrelmesebb kérdéseivel, a munkásság szellemi és anyagi kolonizálásával, a parasztság kismizmizálásával, a hatalom Európa-ellenességével, az egykézéssel, a morális zülléssel, a vidék kiürülésével és lepusztulásával, valamint a nép kispolgárrá domesztikálásának folyamatával szembesít; regényben, versben és tragédiában egyaránt éppen azokra a történelmi vektorokra irányítja a figyelmet – poétikai alulnézetből, a mindennapokból és a látszólagos perifériákról –, amelyek a magyarság legégetőbb mai problémái-

hoz vezettek. A gondok, a nemzeti alapkérdések fontosságára és a megoldáshiány fájdalomára éppen azzal hívja fel a figyelmet, hogy több műnem aspektusából végzi el ezt a feltáró és analizáló munkát, folyamatosan szemben állva a műveibe sűrűsödött időben az állampárt jelszavaival, félrebeszélésével és a nemzeti létkérdések agyonhallgatásával is.

Serfőző művészi eszközeit tudatosan az ezekhez a feladatokhoz fűződő ragaszkodása határozta meg. *Gyerekidő* című regényének egyszerre megkapó és filmszerűen pontos realizmusát a népi írók legjobb öröksége: (Tamási, Szabó Pál, Móricz, Veres Péter hagyatéka) azért alakította ki, hogy ne csupán „irodalmat” írjon, hanem tanúvallomást is tegyen, gyerek-szemmel ugyan, egy kor és egy emberi minőség kárvallottjairól. Költői nyelvének a *Közel, távol* versanyagában összegzetten megmutatkozott, szinte a földből és a tárgyakból beszélő metaforái, figura etymologicái a nemzet küszködését a természetben és a történelemben egyetemesítő szemlélettel, a paraszt és a munkás sorsérzékelésének nyers és darabos imitációival, nyelvi megoldásaival szintén azért vegyítik el, hogy művek sorában érzékeltesék a nemzeti

probléma és a cselekvő ember lehetőségeinek egymásrautaltságát, s a nemzeti sorsban is az antropológiai feladatot. Drámái azért élesítenek fel egy-egy életszituációt, hogy a tipizálás szintjén beszéltesék, vallassák és szemléltessék a dramaturgiai helyzetet körülölelő történelmet is.

Serfőző Simon – akár a *Hetek* alkotói csoportjának még körünkben lévő művészei – a rendszerváltás óta sem módosította számottevően alkotói elveit. A jelentől is az emberséget, az emberi álmokat, a lélek folyton viszsztatört szárnyait, a közösségek széthullásának kínját kéri számon, miközben a személyiség belső viszonyát, átalakulását is érzékenyen ábrázolja ezekben az ütközéseiben. Írásaiban továbbra sem az euro-atlanti esztétikai centrumokra, hanem Magyarországra figyel. Módszere, szemlélete, alkotói helyzete a volt gyarmatok, a posztkoloniális történelmi időben rekedtek értelmiségének, a harmadik világ alávetettjeinek látószögével rokon, s mint ilyen, alapállású és poétikai elvű írói törekvés jelöli ki a maga érték helyét a magyar irodalomtörténetnek a stílusok, mentalitások, irányzatok sokféle értékére figyelő posztmodern fázisában is.

Jánosi Zoltán

A FELSŐMAGYARORSZÁG KIADÓ KÖTETEI AZ IDEI ÜNNEPI KÖNYVHÉTRE

Tóth Erzsébet: Camus napsütése

A regényen kívül már minden műfajban bizonyított szerző elsősorban verseivel hívta fel magára a figyelmet. Eddig hét verseskötete jelent meg, amelyekkel kezdetektől fogva kivívta pályatársai elismerését. Mostani prózákötetében ő maga mondja el gondolatait az irodalomról, de soha nem kritikát ír, mindig személyes vallomást.

Márkus Béla: Tények és képzetek

A tanulmánykötetben főleg határon túli magyar irodalomról szóló kritikák, tanulmányok olvashatók. A kötet további írásai többek között Ady Endre Ilyés Gyula, Németh László munkásságát elemzik.

Léka Géza: Hegyvidéki beszéd

Léka Géza Dudán át Gömörből indult az irodalom felé, mégis (Tamás Áron Ábeléhez hasonlóan) a horizont Amerikában tisztult ki előtte, hogy a jövőt fürkésze a magyarságra lásson. Így találhatott csak vissza Gömörből Bánrévére. Erről a szellemi kalandról szól a költőként ismert szerző első prózai könyve.

Bakonyi István: Vendégeim voltak 3.

A könyv folytatása az első két hasonló témájú kötetnek. A gyűjteményben többek között Buda Béla, Grosits Gyula, Kiszely István, Lengyel Balázs, Szokolczay Lajos, Tamás Menyhért, Tüskés Tibor interjúi szerepelnek.

AZ UNOKÁK KÖNYVE

Fecske Csaba: Csalapinta villanytörpék

(Accordia Kiadó, Bp. 2004)

Unokáiról, nagyrészt az unoka-korúaknak szólnak Fecske Csaba gyermekkönyvei, versei és meséi, 1980 óta immáron az ötödik kötet e sorban. Első látásra olyan gyermekmesék ezek az írások, amelyeket „egyszerű formájúaknak” nevez a szakirodalom, mivel csak történetük van, cselekményük alig. (Ilyen a Piroska és a farkas című Grimm mese például.) A lényeg azonban az empirikus írói képességen van, amely bravúrosan ott „tündérkedik” a gyermeki aurában, „Bapapóka” (a szerző alteregója), Lilla hencsegnő, Ákos vitéz és a többi kisgyermek fantáziával és képzelettel túldúsított világában.

Fecske Csaba meséi egyszerre nyelvi lelemények, s meleg humorral átszótt filozófikus ihletettséggű naiv történetek.

A nyelvi humor fontos eleme a meséknek. Virtuóznak mondható darab például ilyen szempontból a Paripa Pálék, a Lilla hencsegnő és Ákos vitéz, a Villanytörpék. Azután olyan kezdőmondatok, mint „Ákos a nagyfiú kiskertjében, a negyedik emeleti erkélyen pihen”, vagy „Héttvége van, de az is lehet, hogy világvége. Lilla hencsegnő és Ákos vitéz sakkozik: kő kövön, akarom mondani bábu a táblán nem marad.” De ott a lehetséges költő is ezekben a szövegekben, hiszen „Pisze Pösze, a szeleburdi tavaszi szellő megsúgta a nagy titkot Ákosnak, hogy kistestvére fog születni”, vagy „Lurkó gondterhelten ül játékaik között a gyerekszobában. Felhő vonul át puffók arcocskáján, kövér könnyeket ígérő felhő.”

Mindennapi történetké a gyermekvilágból Fecske Csaba írásai azokról a kisgyermekről, akiknek életismeretük még hézagos, ezért a fantázia szabad kapcsolataival

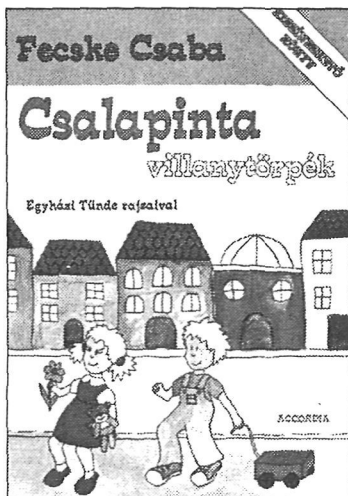
pótolják az ismeret hézagait. A nagyapakorú és ténylegesen is gyakorló nagyapa-szerző remekül ismeri az ágas-bogas gyermeki kedélyvilágot, a gyerekeket, akikről Weöres Sándor írja: „lelkületük nem fér el a mindennapi keretekben, szellemiségük többet mozog úttalan-járatlan területen, mint a sablonok között.”

Néhány fabula, állatmese is helyet kapott a kötetben, melyet a történetekhez jól passzoló rajzokkal Egyházi Tünde díszített. Ezekben éli ki talán legszemléletesebben a szerző mesélőkédvét, gegjeinek tobzódását („Alsószamócás Felsőmézesi Medve úr fogta magát és egy madárfütyös szép nyári napon fölkereste régi kedves ismerősét, Nyuszinkó Nyuszkót, aki Erdőberdőben lakott, a Kacsaringó utca bokor alatt, ahol zöldet álmodva békésen nő a fű”). A költő napi penzumái ezek a kis dolgozatok, amelyet szívesen és örömmel „követ el”, ahogyan ezt már több vele készített interjúban nyilatkozta.

Az általános iskolák alsó tagozatán tanító pedagógusoknak nagy segítséget lehet Fecske Csaba új gyermekkönyve, hiszen ebben az életkorban a valódi irodalom jelentőségét nem lehet túlbecsülni. Ekkor tanulja meg a gyermek, hogyan kell önmagát jobban megismerni, eközben fejlődik ki benne az a képesség, hogy másokat is megértsen, ekkor kell legyőznie narcisztikus csatlódásait, ödipális konfliktusait, ekkortól kell fokozatosan megtanulnia a gyermeki függőség későbbi felszámolásának módozatait.

A gyermekek olvasóvá neveléséhez (amely sziszifuszi munka manapság) jó kézikönyv Fecske Csaba bájos, mosolygós, unokáknak szánt játsszi mesekönyve.

Kaló Béla

A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei

II. Rákóczi Ferenc

Megyei Könyvtár

2005. évi

Ünnepi Könyvheti

kiadványa

Szerkesztette:

Környey Lászlóné dr.

A rajzok

Pető János munkái

Technikai szerkesztő:

Borkúti László

Nyomdai előkészítés:

Garay György

Kézirat előkészítés:

Varga Zoltán

A kiadványt a Nemzeti Kulturális

Alapprogram

Könyvtári Szakkollégiuma és

Miskolc Város Kultúrájáért

Közalapítvány

támogatta

Felelős kiadó:

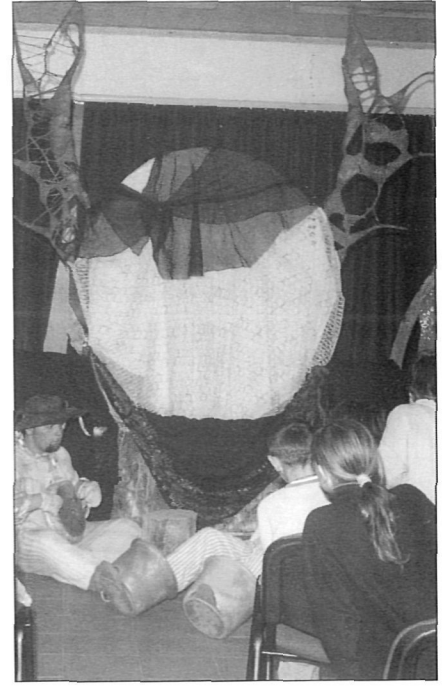
Venyigéné Makrányi Margit
a megyei könyvtár igazgatója

Készült a Maxima Cs-A Kft
nyomdájában

Felelős vezető:

Kundráth Csilla

Megjelent 500 példányban

II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár
Miskolc, Görgey A. u. 11.

Az Ünnepi Könyvhét vendégei Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

Ágh István
Bolyky Úr János
Borkúti László
Czikora Ágnes
Csikai Sándor
Dobay Béla
Döbrentey Ildikó
Faludy György
Fandl Ferenc
Ficsku Pál
Ficsor Miklós
Filip Gabriella
Gál Sándor
Gyárfás Endre
H. Szabó Gyula
Hajdu Imre
Halasi Imre

Dr. Jánosi Zoltán
Jókai Anna
Kádárné Szász Hilda
Kalász Antónia
Kalász Lászlóné
Káli Sándor
Káló Zoltánné
Kefir

Keresztury Tibor
Kovács Imre Barna
Dr. Kovács Dániel
Kulcsár Imre

Ladomérszky Zsuzsa

Lisztóczy László
Lőrincz L. László
Ludvig József
Máger Ágnes
Mózes Huba
Nógrádi Gábor
Ötvös Éva

Papp Gábor
Petőcz András
Popper Péter
Porkoláb Tibor
Regős Zsolt
Schäffer Erzsébet
Serfőző Simon

Spiró György
Szabó Virág
Szegedi Dezső
Vass Tibor
Dr. Veres László
Veres Miklós
Závada Pál

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG
MINISZTERIUMA

